

AMBIS vysoká škola, a.s.
Bezpečnostní management v regionech

Rekonstrukce v trestním procesu

Reconstruction in criminal procedure

Bakalářská práce

Autor: Tereza Žídková
BMR Bezpečnostní management v regionech, kriminalistika
a kriminologie

Vedoucí práce: JUDr. Josef Šenk, LL.M.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a v seznamu uvedla veškerou použitou literaturu. Zároveň prohlašuji, že jsem dodržel/a požadavky na minimální rozsah práce stanovený vnitřními předpisy AMBIS VŠ.

Stvrzuji, že jsem seznámena se skutečností, že práce bude zpřístupněna třetím osobám prostřednictvím informačního systému AMBIS vysoké školy, a.s.

Ve Velkých Losinách dne ...17.4.2022....

Tereza Židková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce JUDr. Josefu Šenkovi, LL.M. za podnětné rady a pomoc, kterou mi poskytoval při zpracování mé bakalářské práce a za čas, který mi věnoval. Současně bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří mi poskytli rozhovory za účelem zpracování jejich zkušeností.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2021/2022

Studentka:	Tereza Židková
UČO:	43478
Program:	Bezpečnostní management v regionech
Studijní obor:	Bezpečnostní management v regionech
Téma:	Rekonstrukce v trestním procesu
Topic:	Reconstruction in criminal procedure
Vedoucí bakalářské práce:	JUDr. Josef Šenk, LL.M.
Cíl práce:	<p>Cíl práce: Cílem bakalářské práce bude interpretace pojmu metody rekonstrukce se zaměřením na zásady a postupy, které je nutno při využívání rekonstrukce dodržet.</p> <p>Metody práce: Pro vypracování bakalářské práce bude použita literární rešerše, metoda rozhovoru a podle výsledku metoda dotazníková.</p> <p>Struktura práce:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Úvod2. Cíl3. Analýza aplikace rekonstrukce v trestním procesu4. Strukturovaný rozhovor5. Dotazník6. Závěr
Základní prameny a odborná literatura:	<p>NĚMEC, Miroslav. <i>Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze</i>. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9.</p> <p>SVOBODA, Ivo. <i>Kriminalistika</i>. Ostrava: Key Publishing, 2016. ISBN 978-80-7418-259-4.</p> <p>KONRÁD, Zdeněk, PORADA Jiří STRAUS VIKTOR a Jaroslav SUCHÁNEK. <i>Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování</i>. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4.</p> <p>PORADA, Viktor. <i>Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty</i>. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-741-2.</p> <p>KONRÁD, Zdeněk. <i>Některé zvláštní způsoby dokazování: kriminalistické problémy teorie a praxe</i>. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze; Policejní akademie České republiky, 2017. ISBN 978-80-7251-477-9.</p>

Anotace

Tato práce pojednává o zvláštní dokazovací metodě kriminalistické rekonstrukce. Cílem práce je interpretace této metody se zaměřením na zásady a postupy. Teoretická část je rozdělena do tří kapitol. První kapitola vymezuje základní pojmy, které souvisí s tématem práce. Druhá kapitola pojednává o samotné kriminalistické rekonstrukci a třetí kapitola se věnuje rekonstrukci trestného činu a základním zásadám a taktickým postupům této metody. Praktická část se za pomoci metody strukturovaného rozhovoru snaží dosáhnout cílů bakalářské práce.

Klíčová slova

Trestní řízení, zvláštní způsoby dokazování, kriminalistická taktika, kriminalistika, trestný čin

Annotation

This thesis deals with special means of proof method criminalistic reconstruction. Goal of this thesis is interpretation of this method with focus on its principles and procedures. Theoretical part of this thesis is divided into three chapters. First chapter defines basic concepts that are closely related to the main topic of this thesis. Second chapter deals with criminalistic reconstruction and third chapter deals with crime scene reconstruction and its basic principles and tactical procedures. Practical part is trying to meet the goal of this thesis by using structured interview method.

Key words

Criminal procedure, special means of proof, criminalistic tactic, criminalistics, crime

Obsah

Úvod	7
1 Základní pojmy.....	9
1.1 Trestní řízení	9
1.2 Kriminalistická taktika.....	11
1.3 Dokazování	12
2 Kriminalistická rekonstrukce.....	14
2.1 Pojem a podstata rekonstrukce	14
2.2 Druhy kriminalistické rekonstrukce.....	17
2.2.1 Rekonstrukce kriminalisticky významných míst.....	18
2.2.2 Rekonstrukce kriminalisticky významných předmětů	19
2.2.3 Rekonstrukce kriminalisticky významných znaků člověka.....	19
2.2.4 Rekonstrukce kriminalisticky významných jednání a událostí	21
3 Rekonstrukce trestného činu.....	22
3.1 Průběh rekonstrukce trestného činu	22
3.2 Taktické postupy rekonstrukce trestného činu.....	26
3.3 Fixace rekonstrukce trestného činu.....	28
3.4 Zhodnocení výsledků rekonstrukce trestného činu.....	29
4 Praktická část.....	30
4.1 Vymezení cílů	30
4.2 Metodologie praktické části	30
4.3 Rozhovor.....	31
4.4 Komparace a vyhodnocení výsledků praktické části	43
4.5 Shrnutí získaných poznatků	47
Závěr.....	49
Seznam použitých zdrojů.....	52

Úvod

V moderní době existuje mnoho možností, jak obstarat důkazní materiál pro potřeby trestního řízení. S rostoucím počtem vyspělých technologií, které se v novodobé kriminalistické praxi využívají, roste množství instrumentů a metod, které mohou být využity k vyšetřování, objasňování a předcházení trestné činnosti. Kriminalistická praxe je široký komplex činností různorodého charakteru, přičemž nevyužívá pouze poznatků z kriminalistické vědy, ale i z jiných vědních oborů. Někdy je v případě nutnosti objasnění nebo vyšetření trestného činu nutné využít poznatků a metod například z technických oborů. Právě zde bychom mohli hovořit o kriminalistické rekonstrukci. I přes to, že kriminalistická rekonstrukce je z pohledu právní úpravy poměrně mladou metodou dokazování, její využití, byť jako součást jiných vyšetřovacích metod, můžeme ale vypořádat již v raném stadiu kriminalistické praxe.

Kriminalistická rekonstrukce je velice náročnou metodou dokazování. Na náročnosti této metody se velkou mírou podílí zásady a taktické postupy, které je nutno v průběhu vykonávání rekonstrukce dodržet, aby nedošlo k narušení a ovlivnění postupu a výsledků. Narušením těchto výsledků dochází k narušení, či úplnému zničení správnosti důkazního materiálu, který by za běžných okolností mohl být využit v trestním řízení. Právě proto má dodržování zásad a taktických postupů velký význam v celkovém procesu rekonstrukce. Otázkou ale zůstává, jak často se vlastně metoda kriminalistické praxe v kriminalistické praxi využívá? A jak často se stává, že k porušení zásad a taktických postupů dochází? A jak moc velký vliv to může mít na celkový proces provádění rekonstrukce a na správnost jejích výsledků? A které ze zásad a postupů jsou nejnáročnější a nejvýznamnější?

Jako téma této bakalářské práce jsem si zvolila rekonstrukci v trestním řízení. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je dále rozdělena do tří velkých kapitol. První kapitola zahrnuje základní pojmy, které úzce souvisí s tématem práce. Vysvětlením pojmu kriminalistické rekonstrukce se dále zabývá kapitola druhá. Poslední kapitolou teoretické části je rekonstrukce trestného činu.

Praktická část se zabývá dosažením cíle za pomoci strukturovaného rozhovoru. Cílem této práce je interpretace dokazovací metody rekonstrukce, se zaměřením na její zásady a postupy, které je nutno při jejím vykonávání dodržovat.

Právě na to se zaměřuje tato práce, která má za cíl interpretaci zvláštní dokazovací metody kriminalistické rekonstrukce s kladením důrazu na zásady a taktické postupy, které tato metoda zahrnuje. Za pomoci literární rešerše a strukturovaného rozhovoru s osobami, které mají s kriminalistickou rekonstrukcí zkušenosti, se v této práci pokusím zjistit odpověď na otázky ohledně porušování zásad a postupů rekonstrukce, jejich špatné využití v praxi a důsledky, které nedbalé dodržování výše zmíněných přináší.

1 Základní pojmy

Dříve, než se budu věnovat samotné rekonstrukci, bych ráda vytyčila důležité pojmy, které se v mé práci objeví. Pro celkové porozumění veškerých informací je nutné mít alespoň základní povědomí o tom, co se pod těmito pojmy rozumí.

1.1 Trestní řízení

Prvním a základním pojmem, který je žádoucí objasnit, je trestní řízení. Trestní řízení neboli trestní proces je jednou ze dvou částí českého trestního práva, konkrétně se jedná o odvětví trestního práva procesního. Prameny tohoto práva jsou zakotveny v samotné Listině základních práv a svobod (LZPS) a konkrétní postupují upravuje zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád).

Trestní proces (trestní řízení) je zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení, případně i jiných osob zúčastněných na trestním řízení, jehož úkolem je náležitě zjistit, zda byl trestný čin spáchán, a je-li tomu tak, zjistit jeho pachatele a uložit mu podle zákona trest nebo ochranné opatření, učiněné rozhodnutí vykonat, popřípadě jeho výkon zařídit, dále působit k upevnování zákonitosti, k předcházení a zamezování trestné činnosti a k výchově občanů (Jelínek, 2021, s. 17).

Trestního řízení se kromě činných orgánů, tj. soudu, státního zástupce a policejního orgánu, účastní další subjekty. První subjekt, bez kterého by trestní řízení nemohlo být vedeno, je obviněný/obžalovaný. Tedy osoba, proti které je trestní proces veden. Obžalovaný má podle § 33, odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., právo na bezplatnou obhajobu. V trestním řízení může obžalovaného obhajovat pouze advokát. Druhým subjektem trestního řízení je tedy obhájce. (Jelínek, 2021)

Dalším subjektem trestního procesu je poškozený. V tomto případě se objevuje i termín oběť trestného činu, v trestním řízení se ale od sebe tyto pojmy odlišují. Pod pojmem oběť trestného činu se dle § 3 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů „rozumí každá osoba, která se cítí být obětí spáchaného trestného činu, pokud nevyjde najevo opak nebo pokud nejde zjevně o zneužití postavení oběti“. Obětí trestného činu může být pouze fyzická osoba, které bylo trestným činem ublíženo na zdraví, či způsobena majetková nebo nemajetková újma nebo se na

její úkor pachatel trestným činem obohatil. Oběti mohou být i pozůstalí po osobě, která byla trestným činem usmrcena. Na rozdíl od oběti trestného činu, poškozeným v trestním řízení může být fyzická i právnická osoba. Poškození má v trestním procesu právo být o svých právech řádně poučen, vzdát se svých procesních práv, činit návrhy na doplnění dokazování. Procesní práva poškozeného jsou upravena v trestním řádu (Novotný, 2017).

Jako další subjekt trestního řízení je možné označit zúčastněnou osobu. Pod termínem zúčastněná osoba se dle zákona č. 141/1961 Sb., rozumí osoba, které byla věc zabrána, nebo podle návrhu má být zabrána. Zúčastněná osoba má právo činit návrhy a podávat opravné prostředky. Trestního procesu se mohou dále účastnit i další osoby, tj. osoby se samostatnými obhajovacími právy, nebo také svědci, znalci, tlumočníci, pokud je jejich služeb zapotřebí (Trestní řízení).

Zahájení trestního řízení začíná podáním trestního oznámení nebo na základě vlastní aktivity orgánů činných v trestním řízení. V první fázi, která se nazývá přípravné řízení, dochází k přípravám na soudní řízení (Trestní řízení). Policejní orgán pod dohledem státního zástupce prověřuje všechna podezření ze spáchání trestného činu, zajišťuje a prověřuje důkazy, které jsou důležité pro objasnění a posouzení případu, a připravuje podklady pro zahájení soudního řízení (Jelínek, 2021).

Pokud státní zástupce uzná, že výsledek vyšetřování prokazuje, že obviněný trestný čin skutečně spáchal, trestní řízení postupuje do fáze dohody o vině a trestu. Pokud není uzavřena dohoda, následuje soudní líčení (Trestní řízení).

Soudní líčení má několik stádií, počátek hlavního líčení, dokazování, závěr hlavního líčení a rozhodnutí soudu. Pokud je obžalovaný nebo poškozený s rozhodnutím soudu nespokojený, může podle zákona č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, podat do 15 dnů od soudního líčení odvolání. Pokud k tomuto dojde, trestní řízení se posouvá do fáze opravného řízení (Stadia trestního řízení).

Trestní proces je zakončen vykonávacím řízením. Zde dochází k vykonání obsahu rozsudku, který byl vyhlášen orgány činnými v trestním řízení.

1.2 Kriminalistická taktika

Pod termínem kriminalistická taktika se toho skrývá mnoho, proto uvedu pouze definice a pojmy, které souvisí s tématem práce.

Kriminalistika je poměrně mladým interdisciplinárním vědním oborem, který i přes všechny pokusy a různé názory, stále nemá ucelenou definici. „*Kriminalistika není ani právní vědou, ani ryze technickým oborem – je to samostatná vědní disciplína, která má své samostatné místo v systému věd*“ (Straus, 2009, s. 13). Využívá metody z ostatních oborů, které aplikuje na svůj předmět zkoumání. Kvůli obsáhlosti tohoto vědního oboru a různorodosti předmětu zkoumání, obecně můžeme ale za předmět kriminalistiky brát trestně relevantní události, procesy a jevy, je kriminalistika rozdělena do tří obecných částí (Porada, 2014). První částí jsou teoretické otázky v oblasti kriminalistiky. Druhou částí, kam patří kriminalistická taktika, jsou metody procesu poznání trestných činů. A poslední jsou metody poznání jednotlivých trestných činů (Konrád, 2021).

„*Kriminalistická taktika je samostatnou částí systému kriminalistiky, která poskytuje vědecké metody zkoumání především paměťových kriminalistických stop*“ (Straus, 2008, s. 12).

K pojmu kriminalistická taktika se váže i termín kriminalisticko-taktické metody. Jedná se o samostatnou skupinu metod, které jsou využívány orgány činnými v trestním řízení, zpravidla policejními orgány, při vyšetřování, odhalování, ale i předcházení trestné činnosti. Jde o získávání a dokumentaci informací. Mezi kriminalisticko-taktické metody patří právě i rekonstrukce. Každá metoda má své postupy a pravidla, které je nutno dodržovat. Každá metoda obsahuje různá rizika, která mohou zasahovat do občanských práv a svobod, proto je vše upraveno legislativou (Konrád, 2021).

Jak jsem již zmínila v předchozím odstavci, každá z kriminalisticko-taktických metod má svá pravidla a podmínky, které je nutno při vyšetřování dodržovat. Existují ale i obecné a základní podmínky, které jsou pro každou metodu stejné. Jsou to: zákonnost, praktická odůvodněnost, vědecká odůvodněnost, etika (Straus, 2009).

První a nejdůležitější podmínkou uplatňování kriminalisticko-taktických metod je zákonnost. Jak již napovídá název, jedná se o konání v souladu se zákonem. „*Kriminalisticko-taktické metody, postupy a operace musí být vždy v souladu s ústavním pořádkem ČR, právními normami nižší právní síly a se zásadami trestního řízení*“ (Straus, 2008, s. 15). Trestní řád

v České republice přímo neupravuje používání kriminalisticko-taktických metod, ale pouze postup orgánů činných v trestním řízení. Určitě se ale za nezákonné postupy považují operace založené na násilí, lsti a klamu.

Zdali byly dané operace a metody vhodně využity v podmínkách dané situace determinuje praktická odůvodněnost (Straus, 2009). Objektivnost a správnost výsledků získaných za pomoci kriminalisticko-taktických metod a postupů zajišťuje vědecká odůvodněnost. Zkoumá soulad mezi aktuálními poznatky z vědních oborů, ze kterých bylo při využívání metod čerpáno, a posuzuje reliabilitu výsledků (Straus, 2009).

Etika je základní podmínkou pro využití kriminalisticko-taktických metod. Při využívání těchto postupů a operací by nemělo docházet k porušování základních lidských práv či narušení obecně uznávaných etických a morálních norem (Straus, 2009).

Pokud vše shrnu, kriminalistickou taktiku můžeme chápat jako technický soubor kriminalistické vědy, který využívá poznatků a postupů z ostatních vědních disciplín. Obsahuje několik metod, které jsou hojně využívány při vyšetřování, objasňování a předcházení trestných činů, přičemž každá metoda má svá vlastní pravidla, které je nutno dodržovat, pokud chceme, aby získané informace byly přesné a uznané. Využití každé metody musí mít opodstatnění a při vyšetřování nesmí docházet k porušování zákona či narušování základních lidských práv, a to nejen podezřelého, ale i poškozených, obětí trestného činu či pozůstalých po obětech.

1.3 Dokazování

Dokazování je jednou z nezbytných částí trestního řízení. K dokazování dochází již v přípravném řízení trestního procesu. Dle zákona č. 141/1961 Sb., je v trestním stíhání v nezbytném rozsahu zejména nutné dokazovat:

- a) *„zda se stal skutek, v němž je spatřován trestný čin,*
- b) *zda tento skutek spáchal obviněný, případně z jakých pohnutek,*
- c) *podstatné okolnosti mající vliv na posouzení povahy a závažnosti činu,*
- d) *podstatné okolnosti k posouzení osobních, rodinných, majetkových a jiných poměrů obviněného,*
- e) *podstatné okolnosti, umožňující stanovení následku, výše škody způsobené trestným činem a bezdůvodného obohacení,*

f) *okolnosti, které vedly k trestné činnosti nebo umožnily její spáchání*“. (§ 89 zákona č. 141/1961 Sb. trestní řád - znění od 01.01.2022)

Jedná se o velice komplexní činnost, kterou vykonávají orgány činné v trestním řízení. Výsledky dokazování jsou stěžejní pro vývoj, správnost, spravedlivost a kvalitu rozhodnutí trestního řízení. Podstatou dokazování je vyhledávání důkazů, které nasvědčují tomu, že obviněný/obžalovaný skutečně trestný čin spáchal. K tomu jsou využívány tzv. důkazní prostředky. Důkazní prostředky jsou podle §125 zákona č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád, *„všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků*“.

Dalším termínem, se kterým se u pojmu dokazování setkáme, je důkaz. Pod pojmem důkaz se rozumí vše, co může přispět k objasnění věci. Každá ze stran v trestním řízení může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Důkaz nemusí vyhledávat a navrhnout jen orgán v trestním řízení. Důkazy nesmí být získávány nezákonně. Důkazy se také dělí na přímé a nepřímé. Přímým důkazem se rozumí poznatek, který přímo vyvrací, nebo potvrzuje nějakou skutečnost. Zatímco pod nepřímým důkazem rozumíme takový poznatek, který vyvrací, nebo potvrzuje skutečnost na základě jiné skutečnosti. Nepřímé důkazy v trestním řízení nestačí na prokázání určité skutečnosti a pro dokazování je zapotřebí dalšího důkazního materiálu (Novotný, 2017).

2 Kriminalistická rekonstrukce

V této kapitole se již budu věnovat hlavnímu tématu bakalářské práce, a to kriminalistické rekonstrukci. Kriminalistická rekonstrukce se spolu s konfrontací, rekognicí, vyšetřovacím pokusem a prověrkou na místě řadí mezi tzv. zvláštní dokazovací metody spadající pod kriminalistickou taktiku.

2.1 Pojem a podstata rekonstrukce

Samotný název této kriminalistické metody pochází z latinského slova *reconstruo*, kde předpona „re-“ znamená znovu a základní sloveso „*construo*“ znamená sestavit, postavit, tedy z volného překladu to může znamenat „znovu sestavit“ či „znovu postavit“ (Konrád, 2021).

Úplně první zmínky o rekonstrukci se objevují v dokumentech, které byly vypracovány již koncem 19. století. Více se ale začal pojem v československé kriminalistické literatuře vyskytovat až ve třicátých a čtyřicátých letech minulého století. V této době byla však rekonstrukce spojována s ohledáním místa činu. Rekonstrukce byla v tomto období v kriminalistické praxi využívána bez teoretického rozpracování, bez podstaty, cíle či taktiky a metodiky použití. Stejně jako vyšetřovací pokus, další ze zvláštních dokazovacích metod. Objevovalo se i mnoho autorů, kteří rekonstrukci zcela odmítali a považovali pojem za zastaralý a nevystihující smysl náplně práce (Konrád, 2017).

O největší podíl na formaci teoretického ustanovení rekonstrukce se zasloužil M. Vychodil, který ve druhé polovině padesátých let minulého století ve svém článku „Rekonstrukce a vyšetřovací pokus“ vysvětlil rozdíl mezi vyšetřovacím pokusem a rekonstrukcí trestného činu. Vychodil uvedl, že: „*Rekonstrukce je vyšetřovací úkon, spočívající v obnovení situace a okolnosti jednání pachatele, který přímo na místě činu sám, bez návodu dohlížejícího vyšetřovatele a jen pod vlivem svých vzpomínek a zážitků oživených na místě činu, má opakovat celé jednání, jež vedlo ke spáchání prověřovaného případu*“ (Vychodil, 1958).

Přestože k vrcholnému ustanovení rekonstrukce došlo již v roce 1972 vydáním Vychodilovy knihy „Rekonstrukce trestného činu“ a byla již zakotvena v kriminalistické praxi jako

specifická metoda, tak první oficiální zmínka o rekonstrukci se v československé učebnici kriminalistiky objevila až v roce 1975 (Konrád, 2017). Soudem uznávaná a často využívaná při objasňování závažných trestných činů byla rekonstrukce zákonem upravena až v roce 2001. Zavedením novely provedenou zákonem č. 265/2001 Sb., bylo ustanovení §104d o rekonstrukci jako další dokazovací metodě zakotveno do trestního řádu ve znění: „(1) *Rekonstrukce se koná, má-li být obnovením situace a okolnosti, za kterých byl trestný čin spáchán nebo které k němu mají podstatný vztah, prověřena výpověď podezřelého, obviněného, spoluobviněného, poškozeného nebo svědka, jestliže jiné důkazy provedené v trestním řízení nepostačují k objasnění věci.*

(2) *Na postup při rekonstrukci se přiměřeně užijí ustanovení o vyšetřovacím pokusu.*“

Toto ustanovení vzešlo v platnost 01.01.2002.

V předchozí kapitole o kriminalistické taktice jsem zmínila, že se v tomto oboru hojně využívá poznatků z ostatních vědeckých disciplín. Právě kriminalistická rekonstrukce, jako jedna z metod kriminalistické taktiky, aplikuje vědomosti a praktiky, které byly zjištěny či používány jinými vědními obory. S rekonstrukcí jako takovou se můžeme setkat v různých aspektech našeho života. Pod tímto pojmem si asi každý představí znovu sestrojení nějakého objektu různého druhu.

V kriminalistické praxi základ rekonstrukce spočívá ve tvorbě modelů se záměrem zkoumat již zaniklé originály. Podle Svobody je „*podstatou kriminalistické rekonstrukce studium vlastností zachovaných objektů a jejich znaků, studium vztahů objektů, a na základě výsledků, jakož i na základě analogie zjistit chybějící objekty určitého systému*“ (Svoboda, 2016, s. 350). Kriminalistická rekonstrukce je proces znovuvytvoření určitého objektu, který je určitým způsobem pro vyšetřování a objasnění spáchaného trestného činu významný. Konrád, Porada, Straus a Suchánek ve své knize definují rekonstrukci „*jako metodu kriminalistické praxe spočívající v obnovení kriminalisticky relevantních hmotných objektů, situací a skutkových okolností nebo jejich podstatných vlastností na základě údajů a faktů shromážděných v procesu vyšetřování s cílem jejich bezprostředního zkoumání*“ (Konrád, Porada, Straus, & Suchánek, 2021, s. 113).

Celý proces má samozřejmě svá pravidla. Vytvořené objekty se musí v určitých vlastnostech s originálem ztotožňovat. Tyto vlastnosti nesmí být vybírány náhodně, jejich výběr je závislý na cíli, obsahu a způsobu provedení rekonstrukce. Vlastnosti, které musí být stejné

s originálem, mohou být různé. Někdy stačí pouze stejný tvar, váha nebo zbarvení, v jiných případech musí mít model stejné funkční vlastnosti jako originál (Konrád, 2021). Model je rekonstruován na základě zachovaných částí originálu, popisu, fotografií či jiných dokumentů. Modely se dělí na materiální (fyzikální) a nemateriální (logické, myšlenkové, ideální, gnozeologické), které se dále dělí na ty, které předcházejí jako myšlenková konstrukce materiálnímu modelu, a na ty, které vznikají jako výsledek dekodování situace prostřednictvím určitého dorozumivacího znaku (Němec, 2004).

„Jelikož rekonstruovaný objekt svými významnými vlastnostmi odpovídá originálu, je možné jej v procesu poznání využít ke zkoumání jako substitut originálu, který zanikl a jehož znaky byly podchyceny v jeho dokumentační obraze nebo v jiných shromážděných materiálech“ (Konrád, Porada, Straus, & Suchánek, 2021, s. 112).

V kriminalistické praxi se vyšetřovatelé nesetkávají pouze s materiálními objekty, které je nutno prošetřit, ale i s událostmi a jevy. Kriminalistická rekonstrukce bohužel není schopna znovu sestrotit všechny okolnosti trestného činu. Mezi nerekonstruovatelné aspekty patří například emoce a pocity pachatele, jeho motiv, vlastnosti apod.

Za velice specifickou disciplínu kriminalistické rekonstrukce se považuje rekonstrukce trestného činu. Jedná se o zvláštní metodu vyšetřování, můžeme říci i „submetodu“ rekonstrukce, která se ale využívá jako samostatný vyšetřovací úkon. Této disciplíně se budu více věnovat v další kapitole, protože význam, zásady a postupy využití rekonstrukce trestného činu jsou podstatné pro správnost jejího výsledku a pro jeho finální využití v trestním řízení.

Samotná metoda kriminalistické rekonstrukce je značně speciální a využívá se převážně v závěrečné fázi vyšetřování.

Kriminalistickou rekonstrukci lze využívat jako samostatnou metodu kriminalistické praxe nebo jako součást jiných metod.

Podle Porady lze kriminalistickou rekonstrukci využít v několika formách:

1. *„Jako samostatnou specifickou metodu kriminalistické praxe. Jedná se o metodu rekonstrukce trestného činu, která je upravena jako jeden ze zvláštních způsobů dokazování trestním řádem § 104d Trestního řádu.*
2. *Jako součást jiných metod kriminalistické činnosti, například prověrky výpovědi na místě, vyšetřovacího experimentu, rekognice apod.*
3. *Jako taktický prostředek při provádění některých operativně pátracích úkonů a opatření, například zajišťování totožnosti mrtvolý neznámé totožnosti apod.“* (Porada, 2019, s. 541).

V procesu vyšetřování se kriminalistická rekonstrukce využívá pro různé účely. Nejhojněji se kriminalistická rekonstrukce užívá v přípravném řízení trestního procesu. Orgány činné v trestním řízení ji mohou provést na základě výpovědi zúčastněných osob, svědků či obviněných nebo na základě jiných informací bez jakékoliv účasti zmíněných osob. Tyto informace se zpravidla získávají jinými kriminalistickými činnostmi, jako například ohledáním, vyšetřovacím experimentem, rekognicí, znaleckým posudkem apod. Kriminalistická rekonstrukce se zejména využívá jako důkazní prostředek či jako prostředek, který slouží pro přešetření již získaných důkazů. Využití má i jako ilustrační prostředek, jako předpoklad některých vyšetřovacích úkonů, jako pomůcka při zjišťování totožnosti, jako pomůcka při pátrání anebo taktéž jako předpoklad expertizních či znaleckých činností (Chmelík, 2018).

Nutnost využití kriminalistické rekonstrukce zpravidla vyvstane v závěrečné fázi kriminalistického zkoumání, kdy je potřeba nalézt nové stopy a jiné možnosti kriminalistického zkoumání nebyly dosti účinné či nebyly schopny nalézt požadované chybějící stopy (Chmelík, 2018).

Kriminalistickou rekonstrukci lze provést s účastí osob, které znají znaky rekonstruovaného originálu, na základě výpovědi či na základě všech dosavadních zjištění, ale i bez účasti těchto osob, a to za pomoci výpovědi, jiných zjištění nebo všech dosavadních zjištění (Porada, 2019).

Kriminalistická rekonstrukce je velice významná díky schopnosti ověřovat získané informace, které mohou mít v trestním řízení sílu důkazního prostředku. Čím více kriminalistických stop a informací o předmětu, kterým se rekonstrukce zabývá, je nashromážděno, tím více kriminalistická rekonstrukce nabírá na účinnosti.

2.2 Druhy kriminalistické rekonstrukce

Kriminalistická rekonstrukce bývá klasifikována podle různých kritérií a existuje mnoho názorů na její dělení. Například Vychodil (1970) považoval za kategorii rekonstrukce tzv. myšlenkovou rekonstrukci. Mezi nejčastější kritéria pro dělení rekonstrukce patří charakter účasti při rekonstrukci osob, jimž jsou známy kriminalisticky významné znaky rekonstruovaného originálu či podle charakteru rekonstruovaných objektů.

Rekonstrukci podle charakteru účasti osob můžeme rozdělit na:

1. Kriminalistické rekonstrukce prováděné s aktivní účastí osob, jimž jsou známy kriminalisticky významné znaky rekonstruovaného originálu.

2. Kriminalistické rekonstrukce prováděné na základě komplexu všech dosavadních zjištění, bez aktivní účasti a pomoci osob, jimž jsou známy kriminalisticky významné znaky rekonstruovaného originálu (Konrád, 2021).

V této kapitole se ale budu věnovat kategorii druhé. Tedy kategorii podle charakteru rekonstruovaných objektů. Podle tohoto kritéria se rekonstrukce rozděluje do čtyř skupin:

- rekonstrukce kriminalisticky významných míst,
- rekonstrukce kriminalisticky významných předmětů,
- rekonstrukce kriminalisticky významných znaků člověka,
- rekonstrukce kriminalisticky významných jednání a událostí.

2.2.1 Rekonstrukce kriminalisticky významných míst

V rámci této kategorie sem můžeme zařadit rekonstrukci:

- místa činu;
- míst, která nejsou místem činu.

Jak již z názvu vyplývá, jedná se o druh rekonstrukce, který je vázaný na nějaké místo, buď, jak je výše uvedeno, místo činu, nebo místo, které místem činu není. V případě rekonstrukce místa činu hovoříme o rekonstrukci místa, kde se odehrála událost, která je orgány činnými v trestním řízení považována za trestný čin. Rekonstrukce probíhá podle výpovědi svědka, poškozeného či obviněného a rekonstruuje se počáteční nebo konečná struktura místa, kde se událost odehrála (Porada, 2019).

Druhá kategorie, rekonstrukce míst, které nejsou místem činu, spočívá v opětovném sestrojení určitého prostředí, ve kterém se událost, kterou orgány činné v trestním řízení považují za trestný čin, odehrála. Převážně se jedná o místa, kde došlo k nálezům předmětů, které jsou pro trestní řízení významné, například místo, kde byla nalezena oběť trestného činu (Porada, 2019).

U obou těchto druhů rekonstrukce kriminalisticky významných míst ale hovoříme o znovuvytvoření souhrnu okolností určitého místa, které jsou důležité v trestním řízení, a které již zanikly. *Pod tímto znovuvytvořením situace se však nerozumí pouhé obnovení prostorových vztahů mezi objekty (prvky) na určitém místě.* (Porada, 2019, s. 542) Podle potřeby se tímto znovuvytvořením situace rozumí i obnovení dalších okolností a situačních podmínek, jako je viditelnost, vlhkost objektů, kluzkost terénu apod. (Porada, 2019) Model situace, vytvořený za

těchto podmínek, se stává relevantním zdrojem informací o originální situaci, která již zanikla a stává se z něj dispozice pro aplikaci dalších kriminalistických metod. (Porada, 2019)

Rekonstrukce kriminalisticky významných míst není považována za samostatnou metodu. V kriminalistické praxi se hojně využívá jako součást dalších kriminalistických metod jako je rekonstrukce trestného činu, rekognice, ohledání místa činu apod.

2.2.2 Rekonstrukce kriminalisticky významných předmětů

Tento druh rekonstrukce můžeme rozdělit podle charakteru rekonstruovaného objektu na rekonstrukci:

- věcí,
- listin a jiných dokladů.

Jedná se o rekonstrukci objektů materiálního charakteru, které byly z nějaké důvodu pozměněny, poškozeny nebo dokonce zničeny. V případě rekonstrukce věcí jde o znovuvytvoření věcí, které jsou pro trestní řízení významné. Věci se zpravidla rekonstruuji se záměrem získání znalostí o originálním předmětu. Zejména jeho vnějších znaků nebo jeho funkčních vlastností. V případě rekonstrukce listin a jiných dokumentů dochází k znovuvytvoření pouze vnějších vlastností zkoumaného objektu (Porada, 2019).

Rekonstrukce předmětů se vykonává na základě nashromážděných informací o předmětu zkoumání. To jsou například fotografie, části objektu, úlomky, popis apod. Výsledky, kterých se při zkoumání dosáhlo, bývají zpravidla využívány jako předpoklady pro využití dalších kriminalistických metod (Konrád, 2021).

2.2.3 Rekonstrukce kriminalisticky významných znaků člověka

Při objasňování a vyšetřování trestného činu mohou mít lidské znaky velký význam. Rekonstruované znaky bývají různého charakteru a během vyšetřování mohou být jinak důležité a relevantní pro orgány činné v trestním řízení. Zpravidla se ale hovoří o rekonstrukci:

- vnější podoby člověka,
- jiných znaků člověka.

Orgány činné v trestním řízení využívají rekonstrukce vnější podoby člověka v případech pátrání po určité osobě, zpravidla po pachateli trestného činu, která je pouze popsána, tedy nejsou k dispozici žádné jiné prostředky. Jedná se o tzv. portrétní identifikaci. V tomto procesu se využívá různých technických pomůcek. Nejtypičtějším technickým pomůckami, se kterými je možno se během portrétní identifikace setkat, jsou identikit, PORIDOS, fotorobot apod. (Konrád, 2021). V České republice převažuje systém PORIDOS, který byl vytvořen v Kriminologickém ústavu v Praze. Systém sestavuje portrét člověka na základě fotografií různých obličejových partií reálných osob, které se skládají dohromady. Vše funguje přes počítač a během rekonstrukce obličeje je možno doplňovat specifické znaky na obličej pachatele (či jiné osoby, kterou je potřeba identifikovat) (Případy, na kterých se KÚP podílel).

Dalším případem, kdy je nutné využití rekonstrukce vnější podoby člověka, je zajišťování totožnosti kosterních ostatků či mrtvol, jejíž totožnost není známa a obličejové části jsou již ve značném stadiu rozkladu. V tomto případě se využívá tzv. Gerasimova metoda rekonstrukce. Jedná se o druh plastické rekonstrukce obličeje podle lebky. Gerasimova metoda je ale poměrně náročná a v dnešní době její využití značně upadá. V současné době se tato metoda využívá pouze pro rekonstrukci obličeje historicky významných osobností a v kriminalistické praxi ji nahradila rozvíjející se faciální rekonstrukce obličeje. Jedná se o vyspělou metodu, která pro rekonstrukci využívá technické výpočty na počítači (Konrád, 2021).

Výsledky rekonstrukce vnější podoby člověka, na rozdíl například od výsledků rekonstrukce předmětů, nelze využít jako náhradu originálního předmětu. Tato metoda se tedy pouze využívá jako pomůcka pro zjišťování totožnosti či identifikaci oběti nebo pachatele na základě popisu svědka či poškozeného.

Rekonstrukce jiných znaků člověka bývá využívána pro zjištění takových znaků, které neslouží účelům ztotožnění. Jedná se o znaky jako je hmotnost, stavba těla, somatotyp apod. Na základě vyzkoumaných poznatků se vyhotoví figurína. Ta má využití zejména při kriminalistickém experimentu (Konrád, 2021).

Z výše uvedeného vyplývá, že rekonstrukce kriminalisticky významných znaků člověka je metoda, která se stejně jako rekonstrukce kriminalisticky významných míst či předmětů využívá jako součást dalších kriminalistických metod a jako samostatná metoda v kriminalistické praxi místo nemá.

2.2.4 Rekonstrukce kriminalisticky významných jednání a událostí

V kriminalistické praxi se často objevuje potřeba znovuvytvoření různých událostí a dějů, které mají při objasňování a vyšetřování trestného činu značný význam.

Podle charakteru takového děje můžeme v této kategorii rozlišovat rekonstrukci na:

- rekonstrukci trestného činu;
- rekonstrukci jednání a událostí, které nejsou trestným činem.

Rekonstrukce trestného činu, jak už jsem zmínila v předchozí kapitole, je specifická metoda kriminalistické praxe. Její právní ustanovení můžeme najít v zákoně č. 141/1961 Sb., Trestní řád. Jako jediná ze všech metod kriminalistické rekonstrukce slouží samostatně a ne pouze jako součást dalších kriminalistických metod. „*Podstatou rekonstrukce trestného činu je obnovení skutkově významných částí jednání pachatele v průběhu spáchání trestného činu, situace a okolností, za nichž toto jednání probíhalo*“ (Porada, 2019, s. 543). Rekonstrukce se zpravidla provádí za účasti osob, které byly u události dříve přítomny nebo se nějakým způsobem na události podílely. Jedná se zejména o pachatele trestného činu, svědka či poškozeného. Tyto osoby mají za úkol demonstraci události. V některých případech se ale může daná situace rekonstruovat pouze na základě nashromážděných informací, důkazů či jiných prostředků (Porada, 2019). Rekonstrukce jednání a událostí, které nejsou trestným činem, jsou potřeba tehdy, kdy je nutné objasnění kriminalisticky relevantních událostí, které ale nejsou orgány činnými v trestném řízení považovány za trestný čin. Jedná se zejména o sebevraždy, nešťastné náhody, nehody. Tuto metodu je možno využít i v procesu zjišťování alibi (Chmelík, 2018).

I když jsou obě tyto metody charakterově rozdílné, v kriminalistické praxi se často prolínají.

3 Rekonstrukce trestného činu

V této kapitole se budu podrobně věnovat tématu rekonstrukce trestného činu. Konrád, Porada, Straus a Suchánek rekonstrukci trestného činu definují jako „*specifickou metodu kriminalistické praxe spočívající v souhrnném obnovení materiální situace místa činu a demonstrace činnosti zúčastněných osob podle jejich výpovědi a s jejich aktivní účastí, případně na základě jiných důkazů, prověřených verzí a závěrů znalců*“ (Konrád & Porada & Straus, & Suchánek, 2021, s. 117).

V zahraniční literatuře bývá rekonstrukce trestného činu dále rozdělována podle typu trestného činu či přestupku, který je rekonstruován, jako například vražda, dopravní nehoda, žhářství, nebo podle typu nashromážděných důkazů, na jejichž základě se rekonstrukce provádí, například krev, střelná zbraň apod. Poslední dělení je podle typu specifické profesní oblasti, která je zapojena do rekonstrukce (Plotkin, 2017). V domácí literatuře se s takovýmto dělením nikde neseťkáme.

Při rekonstrukci trestného činu se objasňuje nejen trestný čin, ale i jiné okolnosti či podstatné znaky trestného činu. Právě díky tomuto nabývá rekonstrukce trestného činu velkého významu. Pozorováním děje vzrůstá pro orgány činné v trestním řízení možnost objevit nové spojitosti mezi již existujícími důkazy či dokonce objevit i důkazy úplně nové. Vzhledem k tomu, že ke správnému provedení této metody je potřeba důkladné přípravy, provádí se až v závěru vyšetřování, kdy má orgán činný v trestním řízení dostatek podkladů a informací, na jejichž základě může být rekonstrukce vykonána (Chmelík, 2018). Před počátkem vykonání rekonstrukce je důležitá důkladná příprava orgánů činných v trestním řízení a kvůli náročnosti této metody existuje několik zásad a taktických postupů, které musí být pro správnost výsledků rekonstrukce dodrženy. Tomuto se věnuji v následujících podkapitolách.

3.1 Průběh rekonstrukce trestného činu

Podle Porady (2019) je příprava rekonstrukce trestného činu cílevědomá činnost vyvíjená kriminalistou v průběhu vyšetřování, před provedením rekonstrukce trestného činu, která umožňuje zejména:

1. správné vytyčení obsahových i taktických záměrů rekonstrukce trestného činu;

2. zajištění možnosti provedení rekonstrukce trestného činu a procesu podchycení jejího průběhu a výsledků;
3. zajištění realizace obsahových i taktických záměrů;
4. uspořádání a řízení rekonstrukce.

V první fázi přípravy orgány činné v trestním řízení provedou obsáhlou analýzu nashromážděných důkazů a jiných dokumentů souvisejících s rekonstruovaným trestným činem. Tyto materiály slouží jako podklady rekonstrukce a proto je nutno zkontrolovat veškeré rozpory a nejasnosti, které by mohly ovlivnit průběh celého úkonu. V tento moment také dochází k prověření, zdali by existující nejasnosti bylo možné odstranit jinými kriminalistickými metodami. Dále je nutno důkladně analyzovat všechny subjekty rekonstrukce a určit, zda se úkonu budou účastnit (Svoboda, 2016). Po ujasnění všech předchozích otázek dochází k tvorbě cíle rekonstrukce a vypracování plánu. Do plánu se zahrnuje:

1. cíl;
2. způsob se zřetelem na vytyčené kriminalistické verze;
3. určení denní doby provedené rekonstrukce s ohledem na podmínky trestného činu;
4. způsob vytvoření efektu významných povětrnostních podmínek;
5. místo provedení;
6. počáteční struktury rekonstrukce místa činu;
7. určit předměty potřebné na rekonstrukci, případně jiné makety;
8. získání souhlasu osob;
9. zabezpečení technických předmětů a způsobu dokumentace;
10. zabezpečení dopravních prostředků;
11. zabezpečení síly na hlídání místa rekonstrukce, případně obviněného (Svoboda, 2016).

Vše, co jsem uvedla výše, spadá do jedné ze dvou etap přípravy rekonstrukce trestného činu, a to do etapy přípravy rekonstrukce před odjezdem na místo provedení rekonstrukce.

Druhou částí je etapa přípravy po příjezdu na místo rekonstrukce trestného činu. Po příjezdu na místo konání rekonstrukce a ještě před jejím samotným začátkem mají orgány činné v trestním řízení hned několik úkolů. Jako první musí zajistit prostory a zabránit vstupu na místo nepovolaným osobám. Dále se provádí orientační prohlídka místa a porovnává se jeho současný stav se stavem, kdy došlo k trestnému činu. Pokud jsou tyto stavy značně rozdílné, například na základě výpovědi obviněného, svědka, poškozeného nebo na základě nashromážděných

dokumentů, musí se nejprve provést rekonstrukce místa. Pro správnost provedení rekonstrukce trestného činu je nutné, aby během celého úkonu byla přítomna nezúčastněná osoba, tzv. svědek úkonu, proto je nutné před začátkem úkonu zajistit jeho přítomnost. V případě přítomnosti obviněného je potřeba zabezpečit jeho ostrahu (Konrád, 2021).

Pokud jsou všechny výše uvedené úkoly splněny, může se začít s rekonstrukcí. Průběh celého úkonu musí být zdokumentován na videozáznamu. Rekonstrukce trestného činu tedy začíná po spuštění zaznamenávání. V tomto okamžiku se všichni účastníci, kteří budou přítomni nebo se na úkonu budou nějakým způsobem podílet, představí. Orgány činné v trestném řízení jsou povinny účastníky seznámit s cíli úkonu. Následuje instruktáž všech zúčastněných osob. Zpravidla se jedná o figuranty a pokusné osoby. Instrukce většinou zahrnují úkoly těchto osob, jejich rozmístění a poučení o jejich povinnostech (Porada, 2019). V případě, že se provádí rekonstrukce na základě výpovědi obviněného, svědka či poškozeného, je po rozmístění figurantů tato osoba vyzvána k demonstraci svého konání v chronologické návaznosti, které s trestným činem souvisí. Obviněný, svědek či poškozený po celou dobu zároveň vše doprovází mluveným komentářem. Pokud byly v době spáchání trestného činu na místě další osoby, například spolupachatel nebo další svědek, jsou tyto osoby nahrazeny figuranty, kteří budou napodobovat jejich činnost podle výpovědi subjektu rekonstrukce. Samotný subjekt si může během rekonstrukce vybavít určité události, na které zapomněl a může tak svou předchozí výpověď upřesnit (Konrád, 2021).

V případě, že se rekonstrukce provádí bez přítomnosti obviněného, svědka či poškozeného, celý proces vychází pouze z nashromážděných důkazů nebo jiných dokumentů. Závěrečná fáze rekonstrukce trestného činu je doprovázena vyjádřením přítomných znalců či jejich dotazy k průběhu, podmínkám a výsledkům rekonstrukce. Na položené dotazy a připomínky zodpovídá pověřená osoba. Pokud se žádné nejasnosti či dotazy neobjeví, přichází na řadu ověření veškeré dokumentace pořízené během rekonstrukce (Porada, 2019).

Konrád, Porada, Straus a Suchánek (2021) průběh rekonstrukce také rozdělují do tří stadií, a to:

- úvodní stadium,
- stadium demonstrace a objasňování činností,
- závěrečné stadium.

3.1. Zásady rekonstrukce trestného činu

Při provádění rekonstrukce trestného činu jsou orgány činné v trestním řízení povinny dodržovat určité taktické zásady a postupy. Správný výběr těchto postupů ovlivňuje podmínky úkonu a celkovou kvalitu provedení.

Jako první ze základních zásad rekonstrukce trestného činu je **zásada jediného vedoucího rekonstrukce trestného činu**. Tato zásada znamená, že *„řízení průběhu rekonstrukce je svěřeno jedinému pracovníku, kterému jsou ostatní účastníci rekonstrukce po organizační stránce podřízeni“* (Konrád, Porada, Straus, & Suchánek, 2021, s. 117). Vedoucím obvykle bývá policejní orgán, který trestný čin vyšetřuje. Vedoucí má na starost hned několik úkolů. Musí organizovat a koordinovat všechny zúčastněné osoby rekonstrukce. Dále dává pokyny obviněnému, svědkovi či poškozenému (v případě, že se jedná o takovou rekonstrukci trestného činu, kde je tato osoba přítomna), aby začal nebo skončil s činností a pokládá otázky. Po celou dobu rekonstrukce spolupracuje s přítomnými znalci a průběžně kontroluje a porovnává proces s nashromážděnými dokumenty. Vedoucí také určuje metody a postupy, jakými bude celý proces rekonstrukce dokumentován. V závěrečné fázi dává prostor znalcům pro dotazy. Pokud mají znalci dotaz na subjekt rekonstrukce, komunikují prostřednictvím vedoucího (Porada, 2019).

Jako další hovoříme o **zásadě volby vhodného okamžiku rekonstrukce**. *„Tato zásada je výrazným zobrazením kriminalistické činnosti, neboť převládá názor, že rekonstrukci je třeba provádět až po shromáždění dostatečného množství důkazů; dostatečným množstvím důkazů se rozumí moment, kdy jsou vyčerpány všechny možnosti získání dalších důkazů, kromě získání důkazů rekonstrukcí“* (Porada, 2019, s. 545).

Následující zásada je **zásada ostražitosti**. Jedná se o zásadu, jejíž dodržování vede k nerušenému procesu provedení rekonstrukce. V případě rekonstrukce za přítomnosti obviněného je nutno mu dát jistou volnost pro vykonávání činnosti. Zde vzniká prostor pro nežádoucí akty z jeho strany. Jedná se zejména o pokusy o útěk, samotný útěk, ublížení na zdraví sobě sama nebo ostatním účastníkům rekonstrukce. Dodržení této zásady tedy znamená vhodný výběr nástrojů, které se při rekonstrukci využijí a jsou určeny pro manipulaci s obviněným. Důležité je i zabezpečit ostrahu pro obviněného (Svoboda, 2016) (Porada, 2019).

Předposlední zásada, kterou ve své práci uvedu, je **zásada cílevědomosti a systematickosti**. Rekonstrukce trestného činu je velice komplikovaná metoda, se kterou je spojeno spoustu činností a účastní se jejího procesu mnoho osob. Osoba, na základě které se rekonstrukce

provádí, musí činnost projevovat sama. Proto je nutné postupovat systematicky a za žádnou cenu nesmí být subjekt rekonstrukce během jejího provedení jakýmkoliv způsobem ovlivňován (Svoboda, 2016) (Porada, 2019).

Jako poslední bych ráda zmínila **zásadu dobrovolnosti** a **zásadu oddělenosti**, které ve své knize zmiňují Konrád, Porada, Straus a Suchánek. V případě zásady dobrovolnosti název definuje obsah. Tato zásada spočívá v tom, že jakýkoliv subjekt (obviněný, svědek či poškozený), na jehož výpovědi spočívá celá rekonstrukce trestného činu, nesmí být v žádném případě do této aktivity nucen a má právo svou výpověď odepřít. *„Zásada oddělenosti spočívá v tom, že pokud se rekonstrukce trestného činu provádí na základě výpovědi více subjektů, s každým tímto subjektem je nutno provést rekonstrukci zvlášť, aby nedocházelo k ovlivnění výpovědi apod.“* (Konrád, Porada, Straus, & Suchánek, 2021, s. 120).

3.2 Taktické postupy rekonstrukce trestného činu

Kromě těchto základních zásad, jejichž dodržování zajišťuje správnost a užitečnost výsledků rekonstrukce trestného činu a správný průběh celého procesu, existují ještě další taktické postupy, které zajišťují vytvoření vyhovujících podmínek pro obnovení situace. Kvůli různorodosti jednotlivých případů je volba taktických postupů udána na základě podstaty konkrétního činu, který bude rekonstruován. Mezi tyto postupy patří:

- a) *„výběr omezeného počtu pracovníků,*
- b) *rekonstrukce místa činu,*
- c) *zajištění nutnosti volného jednání a iniciativy osoby,*
- d) *důkladná instruktáž pomocné osoby“* (Porada, 2019, s. 545).

V případě účasti mnoha, nebo naopak příliš mála osob na rekonstrukci trestného činu, může docházet k porušování výše uvedených zásad. To vede k nesprávnému zdokumentování procesu a následně k nesprávným výsledkům. Právě tento problém zaštiťuje postup **výběru omezeného počtu pracovníků**. Tento taktický postup má za úkol snížit na minimum působení jakýchkoliv negativních vlivů, které by mohly proces rekonstrukce ovlivňovat. Zejména se jedná o negativní ovlivnění subjektu rekonstrukce. Podle Konráda, Porady, Strause a Suchánka (2021) má výběr omezeného počtu pracovníků rekonstrukce nejen organizační význam, ale především psychologický. Kromě ovlivňování subjektu rekonstrukce zabraňuje tento postup vzniku chaosu a jiným důsledkům, které by mohly průběh rekonstrukce nějakým způsobem

ovlivnit. Podle tohoto postupu se rekonstrukce trestného činu, kromě orgánu činného v trestním řízení, zúčastňuje **subjekt rekonstrukce** (obviněný, svědek či poškozený). V případě, že je subjektem rekonstrukce trestného činu svědek, je orgán činný v trestním řízení nucen jeho totožnost před obhájcem obviněného, který v tomto případě musí být u rekonstrukce přítomen podle zákona č. 141/1961 Sb., utajit (Svoboda, 2016) (Porada, 2019).

Dalšími účastníky jsou **osoby na věci nezúčastněné**. Jejich úkolem je dohlížet na dodržování postupů při rekonstrukci a slouží jako nestranní svědci. (Porada, 2019)

Při rekonstrukci je také nezbytná přítomnost **pomocných osob**. Tyto osoby suplují obviněného, svědka či poškozeného, pokud tito odmítnou účast na rekonstrukci. Podle jejich výpovědi imitují činnost, kterou v době spáchání trestného činu prováděli. Velice podobnou úlohu pomocných osob plní **figuranti**. V jejich případě je ale nejprve nutno poskytnout důkladné obeznámení s úlohou, kterou budou plnit, aby došlo k řádnému napodobení činností osob, které figuranti nahrazují (Konrád, 2021) (Porada, 2019).

Dalšími účastníky jsou **odborníci**. Ti plní funkci odborných poradců orgánu činného v trestním řízení. Dále se při rekonstrukci trestného činu setkáváme s přítomností **obhájce obviněného**. „*Ten plní funkci garanta práv obviněného a současně i garanta objektivnosti a zákonnosti rekonstrukce zejména v případech, kdy se obviněný odmítl zúčastnit provedení rekonstrukce*“ (Porada, 2019, s. 546). V některých případech se rekonstrukce může zúčastnit i **státní zástupce** (Svoboda, 2016) (Porada, 2019).

Rekonstrukce trestného činu se samozřejmě musí provádět za stejných podmínek jako spáchaný trestný čin. Tento faktor zajišťuje postup **rekonstrukce místa činu**. Konrád, Porada, Straus a Suchánek (2021) také hovoří o postupu **provedení rekonstrukce trestného činu na původním místě**. Hovoří o tom v případě, „*kdy prostorové vztahy místa činu jsou limitujícími prvky dynamického děje*“.

Aby se předešlo případné neobjektivnosti celého procesu rekonstrukce a hodnoty výsledků provedené rekonstrukce, je nutno ponechat subjektu rekonstrukce určitou volnost a nechat jej, aby sám přejal iniciativu. V tomto případě hovoříme o postupu **zajištění nutnosti volného jednání a iniciativy osoby**. Tato osoba by neměla být v průběhu rekonstrukce žádným způsobem ovlivňována. V případě, že je ale subjektem rekonstrukce obviněný, je nutno brát v potaz zásadu ostražitosti (Konrád, 2021) (Porada, 2019).

Jak jsem již zmínila v předešlé kapitole, jedním z podstatných účastníků rekonstrukce trestného činu je pomocná osoba. Ta nese důležitou roli suplujícího jedince za jiné osoby, které se v době

uskutečnění trestného činu na místě nacházely. Pomocná osoba v procesu rekonstrukce vykonává stejnou činnost, jako tyto osoby vykonávaly během trestného činu. Aby nedocházelo k různým nevyžádaným omylům v průběhu úkonu, které by mohly rekonstrukci výrazně ovlivnit, existuje postup **důkladné instruktáže pomocné osoby**. Podle tohoto taktického postupu musí být pomocná osoba před začátkem rekonstrukce trestného činu podrobně seznámena s činnostmi, které bude provádět (Konrád, 2021) (Porada, 2019).

Konrád, Porada, Straus a Suchánek (2021) navíc hovoří o postupu **zajištění shodnosti podmínek** rekonstrukce s podmínkami, za nichž došlo k trestnému činu. Tento postup je podle nich nutný pouze v případě, kdy takové podmínky byly určující pro průběh vyšetřované události.

3.3 Fixace rekonstrukce trestného činu

Pod pojmem fixace průběhu a výsledků rekonstrukce trestného činu se podle Porady (2019) rozumí „*proces vytvoření dokumentačního odrazu průběhu této metody kriminalistické činnosti i jejich výsledků*“. Mezi základní dokumenty, které do tohoto odrazu patří, je protokol. Dále se k protokolu přiřkládají fotografie pořízené při provádění rekonstrukce, zvukový a obrazový záznam a další plánky a schémata. Protokol o rekonstrukci trestného činu by měl obsahovat mimo náležitostí předepsaných trestním řádem následující údaje:

1. zdroj informací;
2. informace o rekonstrukci místa činu;
3. poučení přímých účastníků rekonstrukce;
4. seznam použitých věcných důkazů;
5. vyjádření účastníků ke shodnosti situace místa činu, a jejich výslovné prohlášení o jejich dobrovolné účasti na úkonu;
6. připomínky osob nezúčastněných;
7. připomínky osob účastnících se rekonstrukce (Porada, 2019).

Protokol také můžeme rozdělit do tří částí a to: úvodní část, popisná část a závěrečná část. Výše uvedené údaje se zpravidla zapisují do úvodní části protokolu (Konrád, 2021).

3.4 Zhodnocení výsledků rekonstrukce trestného činu

Na závěr rekonstrukce trestného činu je orgán činný v trestném řízení povinen zhodnotit celý proces a výsledky, ke kterým se provedením rekonstrukce dospělo. Při tomto úkonu je nutno brát v potaz několik aspektů a je nutno se držet zásad trestního řízení, které jsou uvedeny v trestním řádu.

Při hodnocení je nejdůležitějším aspektem odpověď na otázku, zda se provedením rekonstrukce dosáhlo spolehlivých výsledků a znalostí o zkoumaném subjektu, které mohou být v trestním řízení použity jako důkazy. V tomto případě se zejména jedná o podstatné znaky, na jejichž základě se měl rekonstruovaný objekt shodovat s originálním objektem. Dále je nutno determinovat, zda se tyto znaky od originálu výrazně liší, či nikoli, nebo jsou objekty totožné. Pokud jsou znaky rekonstruovaného modelu odlišné od originálu, je potřeba určit, jestli tyto znaky brání v docílení požadovaných výsledků rekonstrukce. Jedná se o velice významný proces pro vyhodnocení výsledků rekonstrukce. „*Jestliže výsledky rekonstrukce svědčí o shodě s původním mechanismem průběhu trestného činu – originálem – podle záměrně vybrané skupiny podstatných (určujících) znaků, má závěr na základě této analogie hodnověrný charakter*“ (Porada, 2019, s. 547).

4 Praktická část

4.1 Vymezení cílů

V praktické části se bude práce zabývat otázkami využití kriminalistické rekonstrukce v kriminalistické praxi se zaměřením na dodržování základních zásad a taktických postupů této metody a tím, jak často dochází k porušení nebo špatnému zvolení těchto zásad a postupů, zároveň otázkou, jaký to má vliv na celkový proces rekonstrukce.

4.2 Metodologie praktické části

V rámci sběru dat byla zvolena technika strukturovaného rozhovoru. Každý z respondentů odpovídal na stejné otázky, které byly zvoleny dopředu a jejich pořadí ani znění nebylo během rozhovoru nijak upraveno. Během rozhovoru se tazatel ptal na 16 předem připravených otázek a zaznamenával odpovědi respondentů. Tazatel nepřidával žádný komentář ani žádné doplňující otázky. Všichni respondenti patří, nebo patřili mezi příslušníky Policie ČR, přesněji na oddělení obecné kriminality. Rozhovory probíhaly v prostředí pracoviště respondentů. V případě respondentů, kteří již k Policii ČR nepatří, rozhovor probíhal v prostředí jejich domova. Pro efektivnější sběr dat byly stejné otázky rozeslány k vyplnění elektronickou formou, bohužel odpovědi ve většině z těchto rozeslaných rozhovorů byly vysoce irelevantní, a proto jsem se je rozhodla v práci neuvádět. Výzkum probíhal v období března 2022.

Otázky, ze kterých se rozhovor skládal byly rozděleny do tří kategorií:

- doba působení u Policie ČR;
- zkušenosti s kriminalistickou rekonstrukcí;
- zkušenosti s komplikacemi spojenými se základními zásadami a taktickými postupy.

Znění otázek je následující (dále v textu budou otázky pouze uváděny podle čísla):

1. Jak dlouho působíte u Policie ČR?
2. Setkal/a jste se někdy s metodou kriminalistické rekonstrukce?
3. Setkal/a jste se někdy s rekonstrukcí kriminalisticky významných míst?
4. Setkal/a jste se někdy s rekonstrukcí kriminalisticky významných předmětů?

5. Setkal/a jste se někdy s rekonstrukcí kriminalisticky významných znaků člověka?
6. Setkal/a jste se někdy s rekonstrukcí trestného činu?
7. Podílel/a jste se někdy na přípravné fázi rekonstrukce trestného činu? Pokud ano, vyskytly se nějaké potíže? Jaké?
8. Stalo se Vám někdy, že během rekonstrukce došlo ke komplikacím způsobeným nesprávným určením či dodržením základních zásad rekonstrukce? Pokud ano, rozveďte, prosím.
9. Která ze základních zásad rekonstrukce trestného činu je podle Vás a Vašich zkušeností nejvýznamnější?
10. Která ze základních zásad rekonstrukce trestného činu je podle Vás a Vašich zkušeností nejméně významná?
11. Která ze základních zásad rekonstrukce je podle Vás a Vašich zkušeností nejhůře proveditelná a proč?
12. Setkal/a jste se někdy s hrubým porušením základních zásad rekonstrukce trestného činu? Pokud ano, rozveďte, prosím.
13. Setkal/a jste se někdy s hrubým porušením taktických postupů rekonstrukce trestného činu? Pokud ano, rozveďte, prosím.
14. Stalo se Vám někdy, že během provádění rekonstrukce došlo ke komplikacím způsobeným špatnou volbou taktických postupů rekonstrukce trestného činu? Pokud ano, rozveďte, prosím.
15. Který z taktických postupů rekonstrukce trestného činu je podle Vás nejhůře proveditelný a proč?
16. Jaké komplikace se z Vašich zkušeností nejčastěji objevují při kriminalistické rekonstrukci?

4.3 Rozhovor

Respondent č. 1

Otázka č. 1

Respondent uvedl, že u PČR sloužil 31 let, z toho 21 let jako vyšetřovatel pro obecnou kriminalitu.

Otázka č. 2

Z odpovědi dotazovaného vyplývá, že se s metodou kriminalistické rekonstrukce za dobu působení ve funkci vyšetřovatele setkával velmi často. Metoda byla využívána zejména při vyšetřování dopravních nehod s následkem smrti či při vyšetřování násilné trestné činnosti.

Otázka č. 3

Respondent uvedl, že se během doby působení u PČR setkal jak s rekonstrukcí místa trestného činu, tak i s rekonstrukcí místa, které nebylo místem činu.

Otázka č. 4

Zde respondent sdělil, že tento druh kriminalistické rekonstrukce převážně prováděli kriminalističtí specialisté.

Otázka č. 5

Respondent se účastnil rekonstrukce obličeje nalezené oběti trestného činu, jejíž ostatky byly již ve značném stupni rozkladu.

Otázka č. 6

Dotazovaný se během své kariéry často setkával s rekonstrukcí trestného činu.

Otázka č. 7

Podle bývalého kriminalisty mezi nejčastější potíže v přípravné fázi, z jeho vlastních zkušeností, patří časové a klimatické podmínky, které ztěžují rozpoznání, kdy se trestný čin stal. Dále také zmiňuje potíže technického charakteru či změny místa činu.

Otázka č. 8

Ze zkušeností dotazovaného, docházelo k občasným komplikacím spojeným se změnami klimatických podmínek. Tedy ke komplikacím při obnovení původních podmínek, za kterých se trestný čin odehrál.

Otázka č. 9

Podle respondenta jsou všechny základní zásady kriminalistické rekonstrukce významné. Osobně se respondentovi během jeho působení v praxi nejvíce osvědčila zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce. Respondent dodal, že z jeho zkušeností je také důležitá vyšetřovatelova schopnost improvizace.

Otázka č. 10

Respondent uvedl zásadu jediného vedoucího.

Otázka č. 11

Dle dotazovaného je nejhůře proveditelná zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce. Jako důvod uvedl náročnost přípravy i samotného úkonu.

Otázka č. 12

Respondent uvedl, že se za celou dobu působení u Policie ČR s hrubým porušením základních zásad rekonstrukce nesetkal.

Otázka č. 13

Stejně jako u předešlé otázky, i u této kriminalista odpověděl záporně.

Otázka č. 14

Dotazovaný na tuto otázku odpověděl, že se s ničím takovým nikdy nesetkal.

Otázka č. 15

Ze zkušeností respondenta je nejhůře proveditelným taktickým postupem provádění rekonstrukce za účasti pachatele a svědka. Jako důvod uvedl náročnost oddělitelnosti osob a jejich střežení, a náročnost z důvodu dvou verzí (pachatele a svědka).

Otázka č. 16

Mezi nejčastější komplikace podle dotazovaného patří komplikace spojené s technickým a materiálním zajištěním a komplikace časového charakteru.

Respondent č. 2

Otázka č. 1

Respondent u Policie ČR slouží již 20 let.

Otázka č. 2

Na tuto otázku respondent odpověděl, že se s kriminalistickou rekonstrukcí poprvé setkal až po 15 letech ve službě a celkově za svou dobu působení u PČR se s rekonstrukcí setkal pouze dvakrát. V obou případech se jednalo o rekonstrukci trestného činu.

Otázka č. 3

S tímto druhem rekonstrukce se dotazovaný nesetkal.

Otázka č. 4

I u této otázky odpověděl kriminalista záporně.

Otázka č. 5

Tento druh rekonstrukce dotazovaný nikdy neprováděl.

Otázka č. 6

Respondent uvedl, že se s rekonstrukcí trestného činu setkal celkem dvakrát.

Otázka č. 7

Dotazovaný se přípravné fáze zúčastnil. V případě komplikací, respondent uvedl komplikace administrativní a technické. Administrativní potíže se vyskytly ve formě obtíží se zajištěním všech zúčastněných osob v danou dobu. U technických potíží respondent uvedl potíže s videotechnikou.

Otázka č. 8

Respondent se setkal se špatně zvoleným postupem. Orgán činný v trestním řízení se zpočátku odmítal řídit podle § 104d Trestního řádu. Respondent také uvedl že: *„Při vlastní rekonstrukci si již policejní orgán nemůže dovolit nějaké pochybení, neboť úkon by neměl procesní validitu, a proto v mých případech jsem si dával velký pozor, aby byl úkon proveden v souladu s trestním řádem, a jak jsem již uváděl výše, úkon byl dokumentován i z různých pozic, aby později opět nevznikl spor o to, co kdo mohl vidět.“*

Otázka č. 9

Dle respondenta v tomto případě dosti závisí na okolnostech daného rekonstruovaného činu. Při první zkušenosti s rekonstrukcí se podle respondenta nejvíce osvědčila zásada cílevědomosti a systematičnosti, ve druhém případě rekonstrukce, se kterým se respondent setkal, byla nejvýznamnější zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce.

Otázka č. 10

Za nejméně významnou zásadu považuje tento kriminalista zásadu ostražitosti.

Otázka č. 11

Za nejhůře proveditelnou zásadu označil respondent zásadu volby vhodného okamžiku rekonstrukce. Na otázku „proč?“, odpověděl: *„ze zkušenosti s mojí časově druhou rekonstrukcí*

nemůže policejnímu orgánu zaručit validitu úkonu ani stejná doba a místo rekonstrukce a to pokud nejsou stejné nebo obdobné i další okolnosti.“

Otázka č. 12

S hrubým porušením základních zásad se respondent nikdy nesetkal.

Otázka č. 13

Kriminalista se s ničím takovým nikdy nesetkal.

Otázka č. 14

Ani s tímto se dotazovaný kriminalista nesetkal. *„Úkon musí být dopodrobna dopředu připraven a to včetně myšlenkové simulace úkonu, tedy jak daný úkon bude probíhat a to včetně případných alternativ, které se mohou při úkonu vyskytnout, a jak na ně zareagovat.“*

Otázka č. 15

Respondent odpověděl, že při své zkušenosti s rekonstrukcí si nejvíce dával pozor na to, aby nedošlo k ovlivnění pachatele a svědka. Podle něj je tento postup při provádění rekonstrukce nejnáročnější.

Otázka č. 16

Mezi nejčastější komplikace dotazovaný zařadil organizační potíže, jako například zajištění všech zúčastněných osob. Dále uvedl časové a technické potíže.

Respondent č. 3

Otázka č. 1

Dotazovaný kriminalista u Policie ČR působí 20 let.

Otázka č. 2

Kriminalista uvedl, že se za svou kariéru s kriminalistickou rekonstrukcí setkal mnohokrát.

Otázka č. 3

Na tuto otázku odpověděl respondent ano. *„Pokud děláte rekonstrukci trestného činu je jasné, že se setkáte i s rekonstrukcí místa trestného činu, bez toho by ani rekonstrukce trestného činu nemohla proběhnout.“*

Otázka č. 4

Respondent se s rekonstrukcí kriminalisticky významných předmětů za svou kariéru neseťkal.

Otázka č. 5

Za dobu svého působení se s rekonstrukcí kriminalisticky významných znaků člověka setkal mnohokrát, ale takovou rekonstrukci kriminalisticky významných znaků člověka, která je v této práci popsána na základě odborné literatury, provádí z jeho zkušeností kriminalističtí specialisté.

Otázka č. 6

„Ano, s tímto „druhem“ rekonstrukce mám nejvíce zkušeností.“

Otázka č. 7

Respondent uvedl, že se na přípravné fázi rekonstrukce podílel. Ohledně komplikací uvedl: *„v kriminalistické praxi se vždy setkáváte s komplikacemi.“* V tomto případě respondent uvedl jako nejčastější komplikace v průběhu přípravné fáze rekonstrukce potíže se zajištěním prostoru, potíže časového charakteru a zajištění všech osob, které se rekonstrukce mají účastnit.

Otázka č. 8

Dotazovaný se za dobu působení u PČR s žádnými komplikacemi tohoto charakteru neseťkal.

Otázka č. 9

Jako nejvýznamnější zásadu kriminalistické rekonstrukce respondent uvedl zásadu jediného vedoucího.

Otázka č. 10

Podle respondenta jsou všechny zásady svým způsobem důležité a významné. Pokud by měl ale jednu uvést, nejspíše by zvolil zásadu ostražitosti.

Otázka č. 11

„Z mé zkušenosti musí být všechny zásady proveditelné, jinak by rekonstrukce trestného činu nemohla fungovat.“ Dotazovaný kriminalista ale opět sdělil, že pokud by měl jednu zvolit, zvolil by zásadu vhodného okamžiku rekonstrukce. Jedná se podle něj o velice významný a zároveň velice náročný úkon.

Otázka č. 12

Respondent uvedl, že za dobu svého působení u PČR se s tímto nikdy neseťkal. Uvedl: *„pokud by se někdy něco takového stalo, celý úkon by byl zmařen.“*

Otázka č. 13

Stejně jako u předchozí otázky, ani s tímto se tento respondent nikdy neseťkal. Okomentoval to stejně jako u předešlé otázky, pokud by k něčemu takovému došlo, rekonstrukce trestného činu by musela být přerušena.

Otázka č. 14

„S tímto jsem se za celých 20 let neseťkal. Před provedením rekonstrukce, z mých zkušeností, se předem připravuje scénář, který zahrnuje i situace, které by mohly nastat, abychom na to byli připraveni.“

Otázka č. 15

Z vlastních zkušeností, respondent odpověděl, že nejhůře proveditelným taktickým postupem je zajištění rekonstrukce zvláště s pachatelem a svědkem, aby nedocházelo k ovlivňování.

Otázka č. 16

„Komplikace se objevují velice často, není to jak ve filmech.“ Mezi nejběžnější komplikace při provádění kriminalistické rekonstrukce zařadil zajištění místa, kde se bude rekonstrukce odehrávat tak, aby se co nejvíce shodovalo s místem, kde se trestný čin odehrál, pokud takové místo již zaniklo, nebo nemůže být k rekonstrukci využito.

Respondent č. 4

Otázka č. 1

Tento kriminalista u Policie ČR působí již 33 let.

Otázka č. 2

Dotazovaný na tuto otázku odpověděl, že se s kriminalistickou rekonstrukcí seťkal mnohokrát. Nejvíce pak s rekonstrukcí trestného činu.

Otázka č. 3

Zde byla respondentova odpověď „ano“. Svou odpověď dále rozvedl: *„seťkal jsme se s obojím, jak s rekonstrukcí trestného činu, tak s rekonstrukcí místa, které trestným činem nebylo.“*

Otázka č. 4

Respondent uvedl, že se bohužel s tímto druhem rekonstrukce nikdy nesetkal.

Otázka č. 5

Bohužel ani s tímto druhem rekonstrukce se dotazovaný č. 4 nesetkal. Uvedl, že tento druh rekonstrukce provádí odborníci.

Otázka č. 6

Respondent odpověděl, že se s rekonstrukcí setkal. *„Když to řeknu s nadsázkou, tak je rekonstrukce náš denní chleba.“*

Otázka č. 7

Stejně jako respondent č. 3 i tento uvedl, že se na přípravné fázi podílel a že výskyt komplikací je naprosto běžný. Stejně jako předchozí respondenti konstatoval, že nejčastěji dochází ke komplikacím časového charakteru a technickým potížím. Dále uvedl i potíže se zajištěním maket, které jsou k provedení rekonstrukce potřeba.

Otázka č. 8

Dotazovaný sdělil, že se s tímto za dobu působení u PČR nesetkal. *„Pokud by k něčemu takovému došlo, tak vyšetřovatel naprosto selhal a rekonstrukce by nemohla dál pokračovat.“*

Otázka č. 9

Dle respondenta zásada, která se mu nejvíce v praxi osvědčila, byla zásada cílevědomosti a systematičnosti. Dále uvedl, že je každá ze zásad významná a má své důležité postavení a dosti záleží na okolnostech dané rekonstrukce.

Otázka č. 10

„Jak jsem již řekl v předchozí otázce, každá ze zásad je významná, proto mě nenapadá žádná, která by měla být méně významná.“ Dále respondent sdělil, že dle něj dosti záleží na okolnostech dané rekonstrukce.

Otázka č. 11

Za nejhůře proveditelnou zásadu dotazovaný označil zásadu volby vhodného okamžiku rekonstrukce. Jedná se podle něj o náročný úkon, jehož náročnost spočívá zejména v organizačních aspektech.

Otázka č. 12

Respondent se zde odkazoval na svou odpověď k otázce č. 8. Znovu uvedl, že k tomuto v žádném případě nesmí při vykonávání rekonstrukce dojít.

Otázka č. 13

Opět se respondent odkazoval na své předešlé odpovědi a znovu zdůraznil, že k něčemu takovému nesmí dojít, jinak by rekonstrukce musela být přerušena a nastaly by velké potíže.

Otázka č. 14

Vzhledem k důkladné přípravě všech rekonstrukcí, kterých se dotazovaný účastnil, se s tímto nikdy nesetkal.

Otázka č. 15

Stejně jako ostatní respondenti i tento uvedl, že nejhůře proveditelným taktickým postupem rekonstrukce je z jeho zkušeností zajištění rekonstrukce zvlášť s pachatelem a svědkem tak, aby nedocházelo k ovlivňování nebo zastrašování svědka.

Otázka č. 16

Podle dotazovaného kriminalisty dochází nejčastěji ke komplikacím časového charakteru, technickým potížím či komplikacím se zajištěním místa, na kterém se bude rekonstrukce provádět.

Respondent č. 5

Otázka č. 1

Respondent u Policie ČR slouží 25 let.

Otázka č. 2

Na tuto otázku dotazovaný odpověděl „ano“. Zároveň svou odpověď rozvedl: „*s rekonstrukcí, tak, jak jí popisuje § 104d Trestního řádu, jsem se setkal několikrát.*“

Otázka č.3

Tento dotazovaný se s rekonstrukcí kriminalisticky významných míst setkal několikrát, jelikož rekonstrukce místa trestného činu zpravidla předchází rekonstrukci trestného činu.

Otázka č. 4

Ani tento respondent se s rekonstrukcí kriminalisticky významných předmětů neseťkal. Dále svou odpověď rozvedl a sdělil, že touto rekonstrukcí se dle jeho zkušeností zabývají kriminalističtí odborníci.

Otázka č. 5

Dotazovaný kriminalista se s rekonstrukcí kriminalisticky významných znaků člověka setkal za účelem identifikace oběti trestného činu, jejíž ostatky byly ve značném stadiu rozkladu a nebylo možné tuto osobu jiným způsobem identifikovat.

Otázka č. 6

Respondent na tuto otázku odpověděl, že se za svou kariéru s rekonstrukcí trestného činu setkal mnohokrát.

Otázka č. 7

Kriminalista sdělil, že se účastnil přípravné fáze rekonstrukce a setkal se i se spoustou komplikací různého druhu. Jako nejčastější uvedl zajištění osob, které se rekonstrukce mají účastnit. Dále uvedl přípravu figurantů, tedy obeznámení figurantů s jejich úkoly, a zajištění ostrahy pro podezřelého.

Otázka č. 8

Dotazovaný se setkal pouze s pochybením před zahájením rekonstrukce, ale s pochybením či zásadními komplikacemi při samotném provádění rekonstrukce se nikdy neseťkal.

Otázka č. 9

Respondent označil zásadu jediného vedoucího jako nejvýznamnější ze svého pohledu. Dodal, že kvůli celkové náročnosti úkonu a množství osob, které se tohoto úkonu účastní, je nutné, aby celý úkon vedla jedna jediná pověřená osoba.

Otázka č. 10

Za nejméně významnou zásadu respondent označil zásadu ostražitosti. Dodal ale, že každá zásada je svým způsobem významná a vždy záleží na okolnostech.

Otázka č. 11

Nejhůře proveditelná je dle zkušeností dotazovaného zásada jediného vedoucího.

Otázka č. 12

Respondent se zde odkázal na svou odpověď na otázku č. 8 a uvedl, že se s hrubým porušením základních zásad rekonstrukce nikdy nesetkal.

Otázka č. 13

Stejně jako u předchozí otázky, dotazovaný kriminalista se nikdy s hrubým porušením taktických postupů rekonstrukce nesetkal.

Otázka č. 14

Díky důkladnému plánování a vytvořením scénáře před samotným započítím úkonu, se dle zkušeností dotazovaného nemůže stát, aby k nějakému pochybení či komplikacím během průběhu rekonstrukce došlo.

Otázka č. 15

Za nejhůře proveditelný taktický postup respondent označil, stejně jako ostatní, zajištění rekonstrukce zvláště s pachatelem a svědkem, tak aby nedocházelo k ovlivňování.

Otázka č. 16

Respondent jako nejčastěji se vyskytující komplikace uvedl samotné zorganizování úkonu tak, aby byl procesně validní. Dále také, stejně jako ostatní respondenti, narážel na technické problémy, časovou náročnost, celkovou dokumentaci úkonu a také zajištění materiálních objektů, které mají být při dané rekonstrukci využity.

Respondent č. 6

Otázka č. 1

Tento dotazovaný kriminalista u Policie ČR působí 17 let.

Otázka č. 2

S kriminalistickou rekonstrukcí se za dobu svého působení u PČR setkal tento kriminalista dvakrát.

Otázka č. 3

Respondent uvedl, že se s rekonstrukcí kriminalisticky významných míst setkal pouze jednou.

Otázka č. 4

S rekonstrukcí kriminalisticky významných předmětů se tento dotazovaný nikdy neseťkal.

Otázka č. 5

I s tímto druhem rekonstrukce se respondent nikdy neseťkal.

Otázka č. 6

Respondent uvedl, že se s rekonstrukcí trestného činu seťkal pouze jednou a to v případě těžkého ublížení na zdraví s následkem smrti.

Otázka č. 7

Dotazovaný se přípravné fáze rekonstrukce zúčastnil. Jako komplikace uvedl časovou náročnost a přípravu prostorů pro vykonání rekonstrukce.

Otázka č. 8

Respondent se s komplikacemi spojenými se špatným plánováním a určením základních zásad nikdy neseťkal.

Otázka č. 9

Na tuto otázku respondent odpověděl, že je těžké něco takového z jeho zkušeností posoudit, ale pokud by měl vybrat jednu, která se mu při rekonstrukci nejvíce osvědčila, je to zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce.

Otázka č. 10

Dotazovaný sdělil, že něco takového on sám posoudit nemůže.

Otázka č. 11

Za nejhůře proveditelnou zásadu označil respondent zásadu vhodného okamžiku rekonstrukce.

Otázka č. 12

Kriminalista se za dobu působení u Policie ČR s ničím takovým neseťkal.

Otázka č. 13

Dotazovaný kriminalista se během provádění rekonstrukce s žádným hrubým porušením taktických postupů rekonstrukce neseťkal.

Otázka č. 14

Stejně jako ostatní respondenti i tento uvedl, že na základě důkladné přípravy a naplánování úkonu před jeho vykonáním k žádným komplikacím špatnou volbou postupů nedošlo.

Otázka č. 15

I u této otázky byla odpověď totožná s ostatními respondenty. Za nejhůře proveditelný taktický postup rekonstrukce respondent považuje zajištění, aby rekonstrukce proběhla zvláště s pachatelem a svědkem tak, aby nedocházelo k žádnému ovlivňování.

Otázka č. 16

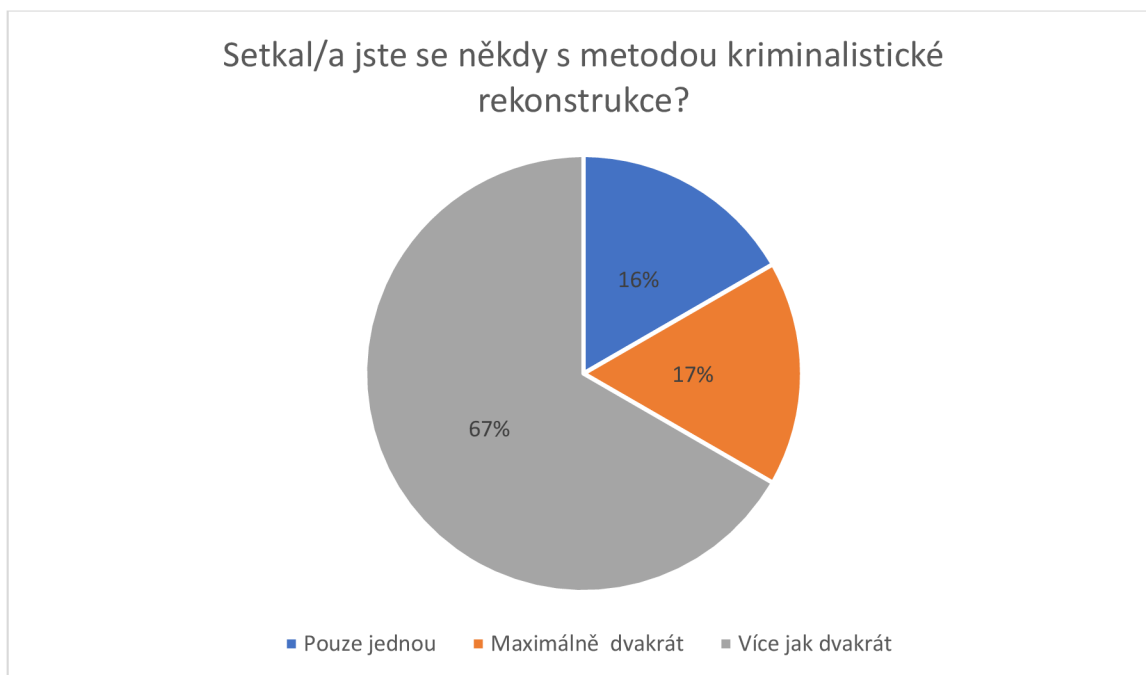
Mezi komplikace, se kterými se sám respondent setkal, zařadil celkovou náročnost úkonu, zároveň uvedl zajištění místa, na kterém se rekonstrukce bude provádět a dále komplikace technického charakteru.

4.4 Komparace a vyhodnocení výsledků praktické části

V této kapitole se budu věnovat komparaci a vyhodnocení odpovědí, které jsem obdržela ve strukturovaném rozhovoru.

Otázka č. 1 – **Jak dlouho působíte u Policie ČR?** Otázka byla pouze pro účely představení, jak často se za dobu působení vyšetřovatelé setkávají s rekonstrukcí. Pro vyhodnocení a komparaci ji ale nepoužiji. Touto otázkou bylo pouze zjištěno, že polovina z dotazovaných u Policie ČR slouží do 20 let. 1 respondent slouží u Policie do 30 let a 2 u Policie slouží či sloužili více jak 30 let.

Otázka č. 2 – **Setkal/a jste se někdy s metodou kriminalistické rekonstrukce?** U této otázky 4 z celkových 6 dotazovaných respondentů odpovědělo, že se s rekonstrukcí setkávají poměrně často. Zatímco zbylí dva respondenti uvedli, že se s rekonstrukcí setkali pouze jednou, nebo dvakrát za svou kariéru u Policie ČR. Na níže uvedeném grafu je možno vyzorovat procentuální zastoupení setkání s kriminalistickou rekonstrukcí. Největší zastoupení má setkání se s rekonstrukcí více jak dvakrát – 67 % ze všech dotazovaných.

Graf 1 Míra využití rekonstrukce v praxi

Na otázku č. 3 – **Setkal/a jste se někdy s rekonstrukcí kriminalisticky významných míst?** Všichni z dotazovaných uvedli, že se s tímto druhem rekonstrukce setkali. Po rozvedení sami uvedli, že se s touto rekonstrukcí setkali právě proto, že předchází úkonu rekonstrukce trestného činu, se kterým na základě dalších výsledků, které uvedu, mají respondenti největší zkušenosti.

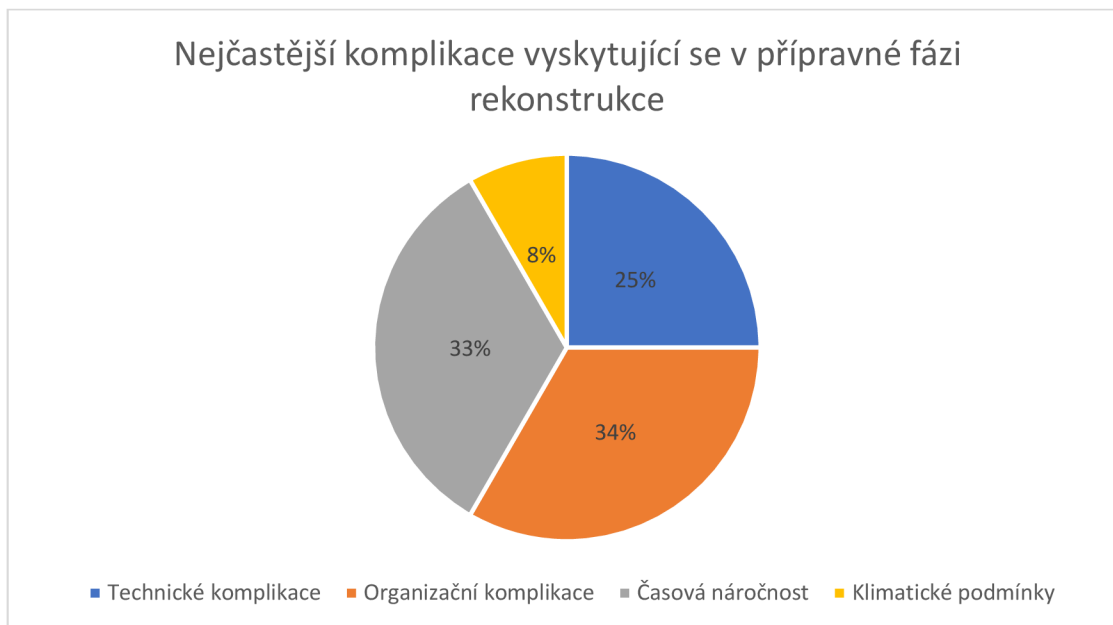
Na otázku č. 4 – **Setkal/a jste se někdy s rekonstrukcí kriminalisticky významných předmětů?** „Ano“ neodpověděl ani jeden z dotazovaných. 2 respondenti z celkových 6 uvedli, že z jejich zkušeností tento druh úkonů provádí kriminalističtí specialisté nikoliv vyšetřovatelé.

S rekonstrukcí kriminalisticky významných znaků člověka se, podle odpovědí na otázku č. 5 – **Setkal/a jste se někdy s rekonstrukcí kriminalisticky významných znaků člověka?** – zúčastnila polovina dotazovaných. U dvou z nich se jednalo o využití této metody za účelem identifikace oběti násilného trestného činu, jejíž ostatky byly ve značném stadiu rozkladu a nezbývala již jiná možnost, jak zjistit její totožnost.

Z odpovědí na otázku č. 6 – **Setkal/a jste se někdy s rekonstrukcí trestného činu?** – vyplývá, že s rekonstrukcí trestného činu se každý z dotazovaných setkal alespoň jednou za dobu působení u Policie ČR.

Každý z respondentů v otázce č. 7 – **Podílel/a jste se někdy na přípravné fázi rekonstrukce trestného činu? Pokud ano, vyskytly se nějaké potíže? Jaké?** – uvedl, že se v kriminalistické

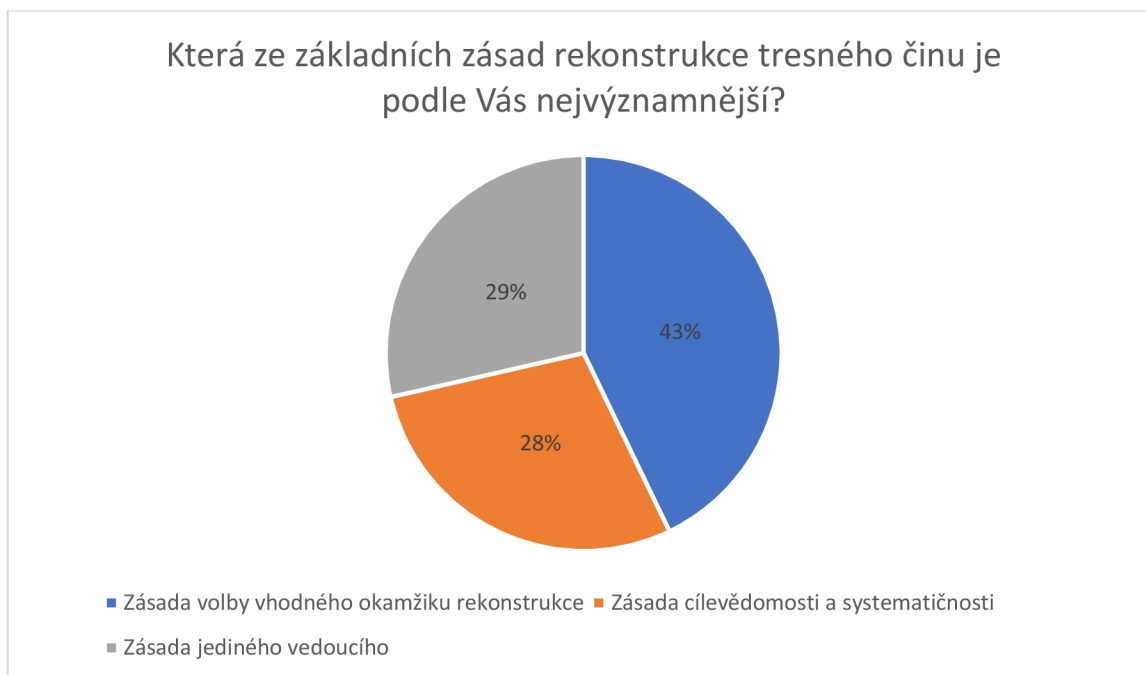
praxi při přípravném řízení rekonstrukce běžné vyskytují komplikace různého druhu. Mezi nejčastější potíže patří zejména organizační a časová náročnost, dále potom obtíže technického charakteru. V níže přiloženém grafu je možno vyzorovat procentuální zastoupení jednotlivých komplikací.

Graf 2 Nejčastější komplikace v přípravné fázi rekonstrukce

Žádný z respondentů na otázku č. 8 – **Stalo se Vám někdy, že během rekonstrukce došlo ke komplikacím způsobeným nesprávným určením či dodržením základních zásad rekonstrukce?** – neodpověděl kladně. Z tohoto vyplývá, že výskyt komplikací způsobeným nesprávným určením či dodržením zásad není v kriminalistické praxi běžnou záležitostí.

Otázka č. 9 – **Která ze základních zásad rekonstrukce trestného činu je podle Vás a Vašich zkušeností nejvýznamnější?** Nejvíce respondentů uvedlo, že na základě jejich zkušeností se nejvíce osvědčila zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce a proto ji uvedli jako nejvýznamnější. V níže uvedeném grafu je možno vyzorovat procentuální zastoupení jednotlivých zásad. Jak již bylo zmíněno, zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce převažuje, zásada cílevědomosti a systematičnosti a zásada jediného vedoucího na tom jsou poměrně podobně.

Graf 3 Význam jednotlivých zásad rekonstrukce

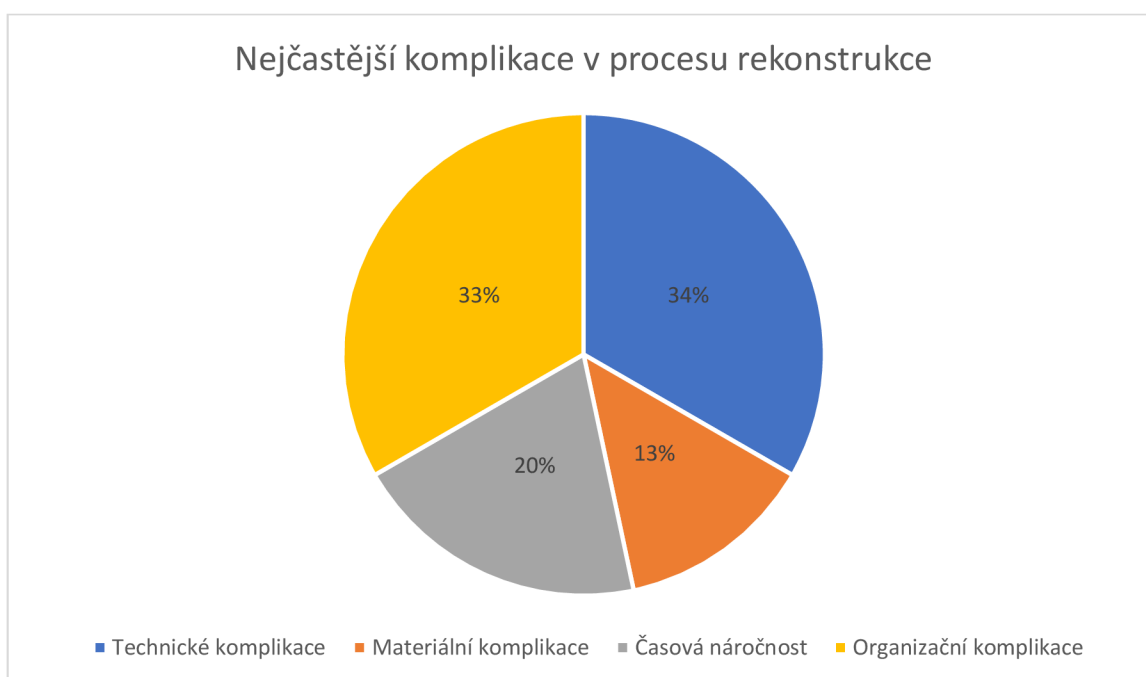
Za nejméně významnou zásadu byla nejvíce označována v otázce č.10 – **Která ze základních zásad rekonstrukce trestného činu je podle Vás a Vašich zkušeností nejméně významná?** – zásada ostražitosti. Někteří z respondentů ale uvedli, že je každá ze zásad svým způsobem významná a záleží na okolnostech.

Podle 5 z celkových 6 respondentů je na základě odpovědí na otázku č. 11 – **Která ze základních zásad rekonstrukce je podle Vás a Vašich zkušeností nejhůře proveditelná a proč?** – nejhůře proveditelnou zásadou zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce. Dále 1 z respondentů uvedl zásadu jediného vedoucího.

Na otázku č. 12, 13 a 14 – **Setkal/a jste se někdy s hrubým porušením základních zásad, taktických postupů nebo s komplikacemi spojenými se špatnou volbou těchto postupů?** – nikdo z dotazovaných neodpověděl kladně. Polovina z dotazovaných zároveň uvedla, že před provedením rekonstrukce dochází k důkladné přípravě celého úkonu.

Na otázku č.15 – **Který z taktických postupů rekonstrukce trestného činu je podle Vás nejhůře proveditelný a proč?** – odpověděli všichni respondenti naprosto totožně. Za nejhůře proveditelný taktický postup všichni z dotazovaných označili provádění rekonstrukce zvláště s pachatelem a svědkem.

Komplikace, které se nejčastěji vyskytují při provádění rekonstrukce dle otázky č. 16 – **Jaké komplikace se z Vašich zkušeností nejčastěji objevují při kriminalistické rekonstrukci?** – mohou být, na základě odpovědí dotazovaných, různé. Respondent č. 1 uvedl, že se nejčastěji setkal s komplikacemi časového a technického charakteru. Podobně poté odpověděli i respondenti č. 4 a 5. Respondent č. 2 zařadil mezi nejčastější komplikace organizační potíže a potíže se zajištěním místa rekonstrukce. Respondent č. 3 taktéž uvedl zajištění místa rekonstrukce a respondent č. 6 k zajištění ještě uvedl technické potíže. Opět je možné v níže přiloženém grafu vyzorovat procentuální zastoupení jednotlivých komplikací, které respondenti uváděli.

Graf 4 Nejčastější komplikace v procesu rekonstrukce

4.5 Shrnutí získaných poznatků

Rozhovory byly provedeny se 6 kriminalisty, kteří působí ve městech Šumperk a Olomouc. Bohužel jsem se během provádění průzkumu setkala s velkou neochotou ze strany příslušníků Policie ČR, což je důvodem, proč je počet dotazovaných malý. I přes to bylo ale možné získat potřebné informace alespoň od některých kriminalistů, kteří byli ochotni rozhovor podstoupit.

Shrnutím všech odpovědí od dotazovaných je možné konstatovat, že mezi nejčastěji prováděné rekonstrukce patří rekonstrukce trestného činu a místa trestného činu. S jinými druhy rekonstrukce se samotný vyšetřovatel setkává pouze zřídka. Dále je možné usoudit, že se

vyšetřovatelé setkávají s komplikacemi poměrně často, ale žádná z těchto komplikací nenastává kvůli hrubému porušení, špatnému určení, či nesprávnému dodržení základních zásad a taktických postupů rekonstrukce. Jak někteří z respondentů uvedli, pokud by k něčemu takovému došlo, rekonstrukce musí být okamžitě přerušena a jednalo by se o velké pochybení ze strany vyšetřovatele.

Podle získaných výsledků je možné za nejvýznamnější zásadu označit zásadu volby vhodného okamžiku provedení rekonstrukce. Je samozřejmě jasné, že každá ze zásad má své důležité postavení a každá je svým způsobem značně významná pro hladký průběh provádění rekonstrukce a pro správnost jejích výsledků, ale ze získaných odpovědí kriminalistů, kteří mají s rekonstrukcí zkušenosti, vyplývá, že největší význam v praxi má právě zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce. Zároveň je i tato zásada nejhůře proveditelnou. Naopak nejméně významná je dle dotazovaných kriminalistů zásada ostražitosti.

Taktický postup, který je dle dotazovaných v praxi nejhůře proveditelný, je provedení rekonstrukce zvláště s pachatelem a svědkem.

V kriminalistické praxi se jistě lidé velice často setkávají s různými druhy komplikací. Ani při provádění rekonstrukce tomu není jinak. Mezi nejčastější komplikace, které se při tomto úkonu vyskytují jak v přípravné fázi, tak při samotném procesu, patří hlavně problémy technického charakteru. Jedná se především o problémy s dokumentační technikou, jakou jsou videokamery apod. Dále byly zmíněny i problémy materiální, tedy problémy s obstaráním materiálů, které budou v procesu rekonstrukce využity. Organizační komplikace patří hned po technickým k těm nejčastějším. Podle odpovědí respondentů se ve většině případů jedná o shromáždění všech osob, které se na rekonstrukci účastní.

Zamezení, nebo alespoň zmírnění výskytu těchto komplikací je možno docílit například zlepšením kvality a modernizací využívané techniky. Tímto krokem by se dalo snížit riziko komplikací technického charakteru.

Jak již bylo zmíněno, náročnost této kriminalistické metody spočívá také v nutnosti dodržení zásad a postupů. Na základě odpovědí respondentů patří zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce zároveň mezi nejvýznamnější a nejnáročnější. Naopak zásada ostražitosti je ze zkušeností respondentů významná nejméně.

Závěr

Cílem této bakalářské práce byla interpretace zvláštní dokazovací metody kriminalistické rekonstrukce, se zaměřením na základní zásady a taktické postupy, které je nutno při provádění této metody dodržovat pro její správnost a relevanci v trestním řízení.

Práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické práci se pojednává o základních pojmech, které s tématem souvisí, jako je trestní řízení, kriminalistická taktika a dokazování.

Druhou stěžejní kapitolou teoretické části je samotná kriminalistická rekonstrukce. Samotná rekonstrukce je velice široký pojem a i v kriminalistické praxi může být interpretována různě. Proto tato práce ve druhé kapitole vymezuje její definici jako kriminalistické metody, podstatu a historii. Vzhledem k možnosti využití rekonstrukce v mnoha oblastech kriminalistické praxe se v teoretické části objevuje i její rozdělení a možnost využití v různých situacích a aspektech.

Třetí velká kapitola teoretické části se věnuje rekonstrukci trestného činu, která je vymezována jako samostatná kriminalistická metoda. V rámci této kapitoly se práce podrobně věnovala základním zásadám a taktickým postupům, které je nutno při provádění metody rekonstrukce trestného činu dodržovat, aby byl úkon proveden správně a zjištěné informace mohly být v trestním řízení použity jako důkazní materiál. Následně se kapitola zmiňovala o hodnocení výsledků, kterých za pomoci této metody bylo dosaženo. Na základě subkapitoly o zásadách a postupech byla vyhotovena praktická část.

Praktická část této práce se za pomoci využití strukturovaného rozhovoru snažila dosáhnout cíle práce. Tedy zjistit, jak často se kriminalistická rekonstrukce využívá v kriminalistické praxi a jak často dochází k porušování a špatnému dodržování a určení základních zásad a taktických postupů rekonstrukce a jak náročné a významné jsou tyto zásady a postupy v kriminalistické praxi. Pro zjištění těchto informací byl proveden rozhovor se 6 vyšetřovateli s různými zkušenostmi s metodou. Na základě získaných informací bylo zjištěno, že se kriminalistická rekonstrukce, konkrétně tedy rekonstrukce trestného činu, hojně využívá a že zkušení vyšetřovatelé se s ní při práci setkávají dosti často. Zároveň bylo zjištěno, že i přes jejich náročnost nedochází k porušování, špatnému dodržování či špatnému určování základních zásad a taktických postupů, protože následkem takového pochybení bývá naprosté přerušování úkonu. Dále bylo rozhovorem zjištěno, že nejvýznamnější a zároveň nejnáročnější zásadou je zásada volby vhodného okamžiku rekonstrukce.

V případě komplikací se respondenti nejvíce zmiňovali o komplikacích technického či organizačního charakteru. Kriminalistické rekonstrukce se zpravidla účastní velký počet osob a jak již z odpovědí v provedeném rozhovoru vyplývá, zajistit tyto osoby patří k náročnějším úkonům, které se do provádění rekonstrukce zahrnují, a více než polovina dotazovaných tento úkon uvedla jako nejčastější obtíže doprovázející přípravnou fázi rekonstrukce. Hned v závěsu se dle výsledků provedeného rozhovoru vyskytují obtíže technického rázu. Jeden z respondentů uvedl, že se několikrát potýkal s problémy s dokumentační technikou, tedy s nahrávacími zařízeními jako jsou videokamery apod.

Zamezení výskytu takovýchto komplikací není jednoduchá záležitost. Jak již bylo několikrát zmíněno kriminalistická rekonstrukce je velice náročnou metodou a je to souhrn mnoha činností, které orgán činný v trestním řízení musí za každou cenu vykonat, nejlépe bez velkých komplikací a problémů. Přestože se potíže organizačního či technického rázu mohou v tomto případě brát spíše jako „maličkosti“ či méně podstatné záležitosti, tak je určitě dobré, aby průběh celého úkonu probíhal co nejkldněji. Je žádoucí, aby se zamezilo jednak nechtěným chybám, které se na základě i drobných komplikací mohou vyskytnout, jednak také tomu, aby všechny zúčastněné osoby, zejména tedy orgán činný v trestním řízení, který má celý úkon na starost, byly vystavovány stresujícím situacím a vykonáváním metody pod tlakem v co nejmenší míře. Rekonstrukce trestného činu je stále činnost, která je vykonávána lidmi, nikoliv stroji, proto i celkový postoj a nálada zúčastněných osob má na průběh celého úkonu velký vliv. K zamezení nebo alespoň snížení rizika výskytu technických komplikací je dle mého názoru účinný krok obstarání kvalitní techniky, která bude během úkonu rekonstrukce využívána. Jako konkrétní příklad si dovoluji uvést dokumentační techniku. Pokud si orgán činný v trestním řízení před zahájením rekonstrukce obstará kvalitní nahrávací zařízení, například kvalitní videokameru, je pravděpodobné, že výskyt komplikací v tomto směru bude menší, než pokud bude obstarána zastaralá či nekvalitní videokamera.

Pokud tedy shrneme všechny zjištěné poznatky z praktické části, můžeme konstatovat, že v dnešní době kriminalistická rekonstrukce zastává své místo ve vyšetřovacím procesu a že každý zkušenější kriminalista se s ní za dobu své kariéry setkal alespoň jednou. V nejčastějších případech se jednalo o rekonstrukci trestného činu a pouze ojediněle se dotazovaní kriminalisté setkali i s jiným druhem rekonstrukce, například s rekonstrukcí kriminalisticky významných míst se nesetkal žádný z dotazovaných příslušníků Policie ČR. Ani jeden z celkového počtu dotazovaných nevedl, že by se někdy setkal s jakoukoliv formou porušení či nedodržení zásad a postupů. To je samozřejmě v rámci vykonávání úkonu velice pozitivní. Pokud tedy pomíneme

jisté komplikace menšího důrazu, tímto jsou myšleny obtíže, které byly zmíněny v předchozím odstavci. Provádění rekonstrukce probíhá v pořádku a ve většině případech nedochází k tomu, že by výsledky, ke kterým bylo docíleno za pomoci této metody, nemohly být využity v trestním procesu z důvodu špatného postupu či hrubého porušení daných zásad.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

CHMELÍK, Jan a Eduard BRUNA, 2018. *Dokazování v trestním řízení: trestněprávní a kriminalistické aspekty*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. Eupress. ISBN isbn978-80-7408-175-0.

JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo procesní*. 6. aktualizované vydání podle stavu k 01.01.2022. Praha: Leges, 2021. Student. ISBN 978-80-7502-550-0.

KONRÁD, Zdeněk, 2017. *Některé zvláštní způsoby dokazování: kriminalistické problémy teorie a praxe*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze; Policejní akademie České republiky. ISBN 978-80-7251-477-9.

KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK, 2021. *Kriminalistika - Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-859-4.

NĚMEC, Miroslav, 2004. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION. ISBN 80-7317-036-1.

NOVOTNÝ, František, 2017. *Trestní právo procesní*. 2. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-677-4.

PLOTKIN, Sharon a Robert R. OGLE, 2017. *Crime Scene Investigation and Reconstruction*. 4. vydání. New York: Pearson Education (US). ISBN 978-0-13-454807-4.

PORADA, Viktor, 2014. *Kriminalistika: (teorie, metody, metodologie)*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-490-9.

PORADA, Viktor, 2019. *Kriminalistika: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN ISBN 978-80-7380-741-2.

STRAUS, Jiří a Miroslav NĚMEC, 2009. *Teorie a metodologie kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-214-1.

STRAUS, Jiří, 2008. *Kriminalistická taktika* [online]. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk [cit. 2022-02-10]. ISBN 978-80-7380-095-6. Dostupné z: <http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:985ddf0-bb8d-11e5-b5dc-005056827e51>

SVOBODA, Ivo, 2016. *Kriminalistika*. Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-7418-259-4.

VYCHODIL, Miroslav, 1958. Rekonstrukce a vyšetřovací pokus. In: *Kriminalistický sborník*.

VYCHODIL, Miroslav, 1970. Druhy rekonstrukce. *Československá kriminalistika*. 3.(4).

Legislativní zdroje

ČESKO. § 104d odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) - znění od 1. 1. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p104d-1>

ČESKO. § 125 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád – znění od 01.01.2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99#p125-1>

ČESKO. § 3 odst. 1 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů) - znění od 1. 2. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-45#p3-1>

ČESKO. § 33 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) - znění od 1. 1. 2022. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2022 [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p33-1>

Elektronické zdroje

Případy, na kterých se KÚP podílel: SESTAVOVÁNÍ PORTRÉTŮ Z KOSTERNÍCH POZŮSTATKŮ [online]. [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pripady-na-kterych-se-kup-podilel.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>

Stadia trestního řízení [online]. [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/vice-o-sz/vse-podstatne-o-trestnim-rizeni/stadia-trestniho-rizeni/>

Trestní řízení [online]. [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/trestni-rizeni.aspx>

Kdo je kdo v trestním řízení? [online]. [cit. 2022-04-14]. Dostupné z: <https://verejnazaloba.cz/vice-o-sz/vse-podstatne-o-trestnim-rizeni/kdo-je-kdo-v-trestnim-rizeni/>

Seznam grafů

Graf 1 Míra využití rekonstrukce v praxi	44
Graf 2 Nejčastější komplikace v přípravné fázi rekonstrukce.....	45
Graf 3 Význam jednotlivých zásad rekonstrukce.....	46
Graf 4 Nejčastější komplikace v procesu rekonstrukce	47